

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

9 juli 2003

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

MORGENVERGADERING

DECREET STRATEGISCHE ADVIESRADEN

KADERDECREET BESTUURLIJK BELEID

DECREET WIJZIGING VAN HET ELEKTRICITEITSDECREET

Inhoud

Nr. 70

Woensdag 9 juli 2003
Morgenvergadering

Berichten van verhindering	1
Ontwerp van decreet tot regeling van strategische adviesraden – 1607 (2002-2003) – Nrs. 1 tot 8	
Algemene bespreking	1
Sprekers : mevrouw Mieke Van Hecke, verslaggever, de heren Guy Sols en Joris Van Hauthem en minister Paul van Grembergen	
Artikelsgewijze bespreking	7
Ontwerp van kaderdecreet Bestuurlijk Beleid – 1612 (2002-2003) – Nrs. 1 tot 6	
Algemene bespreking	12
Sprekers : de heren Leo Peeters, verslaggever, Luc Van den Brande en Sven Gatz, mevrouw Hilde De Lobel, de heren Eric Van Rompuy en Norbert De Batselier en minister Paul Van Grembergen	
Artikelsgewijze bespreking	25
Spreker : de heer Luc Van den Brande	
Voorstel van decreet van de heren Eddy Schuermans, Johan De Roo en Bart De Smet houdende wijziging van het Elektriciteitsdecreet van 17 juli 2000, wat de openbare verlichting betreft – 1652 (2002-2003) – Nrs. 1 tot 7	
Algemene bespreking	47
Sprekers : mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh, verslaggever, de heren Eddy Schuermans, Francis Vermeiren en Johan De Roo	
Artikelsgewijze bespreking	52
Motie van orde	
Voorstel tot aanvulling van de agenda	53
Spreker : de heer Johan De Roo	
Regeling van de werkzaamheden	53

VOORZITTER : De heer Johan De Roo, eerste ondervoorzitter

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 10.03 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Jaak Gabriels, Herman Lauwers, Julien Librecht, Jacky Maes, Chris Vandenbroeke, Christian Van Eyken : gezondheidsredenen ;

Dominiek Lootens-Stael : ambtsverplichtingen.

ONTWERP VAN DECREET tot regeling van strategische adviesraden
– 1607 (2002-2003) – Nrs. 1 tot 8

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot regeling van strategische adviesraden.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Van Hecke, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke, verslaggever (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, collega's, ook namens de medeverslaggever, de heer Peeters, wil ik mijn dank en waardering uitspreken voor het werk van het commissiesecretariaat, niet alleen voor het degelijk inhoudelijk werk, maar ook voor het halen van de strikte timing inzake de verslaggeving.

Het voorliggend ontwerp van decreet moet worden gesitueerd in het drieluik van decreten die het beter bestuurlijk beleid regelen, meer bepaald het

kaderdecreet zelf, het decreet op de strategische adviesraden en het comptabiliteitsdecreet.

Wanneer wij de wordingsgeschiedenis van dit decreet strategische adviesraden beschouwen, start alles met de conclusies, genomen in het Uitgebreid Bureau van het Vlaams Parlement in 1997, over advisering en adviesraden. Deze conclusies sluiten aan bij de werkzaamheden van de werkgroep verfijning van de democratie onder het voorzitterschap van de toenmalige en huidige parlementsvoorzitter in de subwerkgroep adviesraden. Deze conclusies waren : het garanderen van de toegang van het parlement tot advisering, de rationalisering van de adviesorganen, de scheiding van advisering en overleg en de onverenigbaarheden van parlements lid en lidmaatschap van adviesraden.

In de visienota van de regering over deze materie werden volgende uitgangspunten vooropgesteld : het primaat van de politiek, de professionaliteit van de leden van adviesraden, een transparant, eenvoudig en doelmatig adviesstelsel inzake beleidsaangelegenheden, een duidelijke link tussen administratie en adviesorganen en de scheiding van advies en overleg. Decretaal zouden een aantal generieke basisbeginselen worden vastgelegd, die gelden voor al deze strategische adviesraden, waarvan het aantal wordt beperkt tot één per homogeen beleidsdomein, zoals die worden bepaald in het decreet BBB, namelijk dertien in het totaal, met rechtspersoonlijkheid en opgericht bij aparte decreten.

Deze visienota werd besproken in de commissie voor Institutionele Hervorming op 6 november 2001. Een aantal fundamentele opmerkingen, geformuleerd tijdens die bespreking, werden verwerkt in het voorontwerp van decreet. Zo komt er toch een verplichte adviesaanvraag voor de voorontwerpen van decreet. Wat de samenstelling betreft, moet het mogelijk zijn de adviesraden gemengd samen te stellen met middenveld en deskundigen, en niet enkel met zogenaamde onafhankelijke deskundigen, wie of wat dat ook mogen zijn.

Na de bespreking in de commissie heeft de regering een ruime consultatieronde georganiseerd, beter te duiden als e-mailinspraak. Hieruit zijn trouwens de staten-generaal van het middenveld ontstaan. De voorliggende visietekst over de strategische adviesraden werd door de diverse organisaties ervaren als een totale miskennis van hun maatschappelijke opdracht, relevantie en meerwaarde, zodat werd besloten een overlegplatform

Van Hecke

op te richten teneinde een gezamenlijk standpunt te formuleren.

De commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming, waar het ontwerp van decreet werd ingediend, besliste een hoorzitting te organiseren. Aanwezig waren de SERV, de MINA-raad, het Vlaams Welzijnsverbond, de staten-generaal van het middenveld, de Vlaamse Jeugdraad en de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur.

Een aantal knelpunten werd door de genodigden onder de aandacht gebracht : de draagwijdte van het dwingend karakter van dit pseudo-kaderdecreet, de echte homogeniteit van de voorliggende beleidsdomeinen, de horizontale bevoegdheden van de bestaande meta-adviesraden en het ogenblik van advisering in het geheel van de beleidscyclus. Ten slotte was er ook een gezamenlijk pleidooi voor de erkenning van de specifieke opdracht en meerwaarde van het georganiseerd representatief middenveld.

Door de zeer open sfeer waarin de besprekingen in de commissie verliepen en de grote luisterbereidheid naar de argumentatie vanuit zowel de meerderheid als de oppositie, werden via amendering belangrijke wijzigingen aan het ontwerp van decreet aangebracht. Vooreerst werden de opdrachten van de strategische adviesraden aangevuld met de advisering over ontwerpen van belangrijke federale en supranationale samenwerkingsakkoorden. De verplichte adviseringsvraag werd uitgebreid tot de strategische uitvoeringsbesluiten. Er wordt een motiveringsplicht ingeschreven voor de regering als ze afwijkt van de verplichte adviezen, en alle adviezen zijn openbaar, in welk stadium van de beleidscyclus zij ook zijn uitgebracht.

Inzake de samenstelling van de adviesraden wordt een bezetting van uitsluitend deskundigen uitgesloten terwijl de representativiteit bij de vertegenwoordigers van het maatschappelijke middenveld wordt onderstreept. De gender-tweederde regel bij de samenstelling van de raden wordt ingeschreven. De regels met betrekking tot de onverenigbaarheden worden verfijnd. De opdracht van het secretariaat wordt verduidelijkt tot niet enkel een administratieve, maar ook een logistieke en een inhoudelijke ondersteuning. De toegang tot informatie door de adviesraden wordt scherper gesteld, en de minimumtermijn voor het uitbrengen van het advies wordt van 5 naar 10 werkdagen gebracht.

Het aldus geamendeerd ontwerp werd in de commissie aangenomen met acht stemmen voor bij vijf onthoudingen.

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft nu het woord als woordvoerder van de CD&V-fractie.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Ingaand op de opmerkingen die door de genodigden op de hoorzitting naar voren werden gebracht, wil ik nu graag nog enkele kritische opmerkingen formuleren als woordvoerder voor mijn fractie.

Ten eerste is er het al dan niet dwingende karakter van dit pseudo-kaderdecreet. De Raad van State had het reeds opgemerkt : hoezeer de regering ook stelt dat volgende decreten, met name die tot oprichting van de concrete strategische adviesraden, de generieke regels voor de samenstelling en werking die zijn vervat in voorliggend decreet moeten volgen, is er geen enkel juridisch instrument voorhanden om dit te garanderen. Wij willen de goede trouw van de decreetgever niet in vraag stellen, maar het blijft beperkt tot een, zij het niet onbelangrijk, engagement. Wij betreuren dan ook dat het denkspoor dat wij hebben aangereikt om, met respect voor artikel 9 van de Bijzondere Wet, toch te komen tot een reëel kaderdecreet, niet werd onderzocht.

De echte homogeniteit van de voorliggende beleidsdomeinen is een tweede probleem. Neem me niet kwalijk dat ik het beleidsdomein cultuur, sport, media en jeugd als voorbeeld neem met daarin het niet onbelangrijke decreet met betrekking tot de erkenning en subsidiëring van de organisaties voor volksontwikkeling. Het ligt voor de hand dat de kennis en interesse bij de opmaak van het advies terzake aan de meeste leden van de strategische adviesraad voorbijgaat. Dan resten twee mogelijkheden : óf delegatie van de adviesbevoegdheid door de raad naar deelraden, óf de mogelijkheid tot oprichting van autonome deelraden. De regering koos voor het eerste, wat mijns inziens de werklast, het halen van adviseringstermijnen en de efficiëntie van de advisering in gevaar brengt. Ik blijf erbij dat de oprichting van autonome deelraden een betere oplossing is.

Een derde probleem is de toekomst van de horizontale bevoegdheden zoals deze nu door zogenaamde metaraden wordt ingevuld. Zowel de SERV, de Vlaamse Jeugdraad als de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur hebben vandaag de opdracht om beleidsdomeinoverstijgend advies te geven over materies waarin hun interessesfeer wordt geraakt. Zo kan de Jeugdraad bijvoorbeeld

Van Hecke

advies verstrekken over de mobiliteit van jongeren, over natuurbeheer en daarin de toegankelijkheid van de natuur. De meerwaarde van dergelijke metaraden moet gegarandeerd blijven in de respectievelijke decreten die hun werking regelen.

Een ander gesignaleerd probleem vormde het ogenblik van advisering in de beleidscyclus. Diverse woordvoerders legden de nadruk op het feit dat een vraag tot advies aan het einde van de beleidscyclus het honoreren van de opmerkingen, verwoord in het advies, hypothekeert. Bijsturingen aan het eind van de rit zijn heel moeilijk. Voor zover de beleidsvoerders zelf de stap niet zetten tot de vraag om advisering in een vroeg stadium van de beleidscyclus, moet communicatie en informatie van adviesraden hun toelaten om, indien gewenst, zelf advies uit te brengen en hiervoor de nodige gegevens ter beschikking te krijgen.

Resten mij, ten slotte, nog enkele reflecties over het meest belangwekkende gegeven van dit ontwerp van decreet, namelijk de visie over de rol van het maatschappelijk middenveld in het beleid en bij de beleidsverantwoordelijken. Omgaan met het middenveld is niet zozeer een kwestie van rechtsregels, die inspraak en participatie regelen, maar is een kwestie van attitude. Het is een attitude, ingegeven door het geloof in de noodzaak van een dynamisch partnerschap, een geloof in de interactieve beleidsvorming. Deze attitude wordt op haar beurt ingegeven door de eigen visie op de samenlevingsopbouw en de gemeenschapsvorming.

Voorals de jongste jaren lieten sociologen van verschillende pluimage hun stem horen om te wijzen op de noodzaak aan gemeenschapsvorming als een dam tegen individualisme, cocooning, vereenzaming, onverschilligheid en onverdraagzaamheid. Stilaan werd de roep voor herstel van het zogenaamde sociale weefsel overal gehoord. Inspanningen werden geleverd tot het stimuleren van participatie van mensen aan diverse activiteiten. Ik erken dat ook de feestcheques op 11 juli daarvan een veruitlijking zijn.

De stap die vandaag in het ontwerp van decreet wordt gezet, is – zeker omwille van de aangebrachte verfijningen – het erkennen van de noodzaak van participatie door het representatieve georganiseerde middenveld, omdat zelfs de meest mondige burger zijn stem niet luid genoeg kan laten klinken tegenover een machtig economisch apparaat en tegenover een machtig politiek apparaat. Het erkennen van dit middenveld, door aan hen advies te

vragen, doet op geen enkele wijze afbreuk aan het primaat van de politiek : de beslissingsbevoegdheid ligt en blijft liggen bij de politiek, die de volledige verantwoordelijkheid moet dragen. Het besef bij de vertegenwoordigers van dit middenveld dat ze medeverantwoordelijk worden gemaakt tot het helpen voeren van een beter beleid doet hen ook het strikt individuele belang overstijgen : ze zijn meer dan enkel lobbyisten. Het verwerven van een maatschappelijke draagkracht voor een beslissing en het verhogen van de inhoudelijke kwaliteit van uit te vaardigen rechtsregels, vormen het onbetwistte resultaat en bieden een niet te onderschatten meerwaarde aan de beleidsvoering.

Omdat nog enkele toch wel belangrijke punten van kritiek op het voorliggend ontwerp van decreet overeind blijven en omdat er momenteel te weinig zicht is op het algemene resultaat van de hele BBB-oefening, kan mijn fractie dit ontwerp van decreet niet goedkeuren. Omwille van de belangrijke stappen die werden gezet in de richting van een correct ingevulde participatieve democratie, zullen we dit ontwerp evenwel niet afkeuren, maar zullen we ons onthouden bij de stemming. (*Applaus bij CD&V*)

De voorzitter : De heer Sols heeft het woord.

De heer Guy Sols (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, mijnheer de minister, dames en heren, eerst en vooral dank ik beide verslaggevers voor het degelijk onderbouwd verslag.

De bijdrage van de Vlaamse administratie aan het regeerakkoord vormde de start van het project Beter Bestuurlijk Beleid. De doelstelling van de hervorming bestaat erin om tot de optimalisering van de werking van de Vlaamse overheid te komen. De uitwerking van het nieuwe organisatie-model mag echter niet beperkt blijven tot een herstructurering van de administratieve organisatie-structuur in enge zin, maar moet zich ook uitstrekken tot de advies- en overlegstructuren.

Met dit ontwerp van decreet kunnen zowel de vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld als onafhankelijke deskundigen op een eigen-tijdse wijze hun deskundigheid inbrengen. Daardoor groeit hun betrokkenheid bij het beleid en wordt de kritiek ontkracht dat een keuze voor deskundigheid automatisch een kaakslag vormt voor het middenveld en dat de keuze voor het middenveld gelijk staat met het verzuilde Vlaanderen. Het is belangrijk dat experts worden geraadpleegd,

Sols

maar dat betekent niet dat het volledige maatschappelijke middenveld opzij wordt geschoven.

Momenteel zijn er ongeveer 140 adviesorganen actief die rechtstreeks advies uitbrengen aan de minister, de Vlaamse regering of het Vlaams Parlement. Sommige adviesorganen leveren op dit ogenblik al beleidsadviezen af, andere fungeren alleen als technische commissies. Enkele adviesraden combineren beide opdrachten. De bestaande adviesraden vertonen een grote diversiteit inzake wijze van oprichting, taakstelling, initiatiefrecht, mogelijkheid voor het parlement om advies in te winnen, samenstelling, logistieke en personele ondersteuning, termijnen waarbinnen advies moet worden geleverd, werking, al dan niet verplichte raadpleging, enzovoort.

Tevens valt op dat er geen duidelijke link bestaat tussen de adviesorganen en administratieve organisatie. Daarom sluit de reorganisatie van het adviesstelsel rechtstreeks aan bij het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid en de wijze waarop dat ontwerp van decreet de verschillende departementen op een nieuwe leest schoeit. Het voorliggende ontwerp maakt de oprichting van strategische adviesraden mogelijk, waarbij tevens werk wordt gemaakt van een versobering van het adviesstelsel. Per homogeen beleidsdomein komt er één strategische adviesraad, terwijl er vandaag meerdere adviserende organen actief zijn die aan strategische beleidsadvisering doen. De geplande reorganisatie omhelst dus een vrij omvangrijke juridisch-technische vereenvoudiging die enkel kan worden toegejuicht. De bindende advisering wordt afgeschaft omdat dit immers een contradictio in terminis is en bovendien strijdig is met het politieke primaat.

Het ontwerp stoelt op vier principiële uitgangspunten : het primaat van de politiek, expliciete erkenning van de rol en de waarde van het maatschappelijk middenveld alsook van de inbreng van onafhankelijke deskundigen, geen mengvorm tussen advies en overleg en oordeelkundige organisatie van het adviesstelsel zodat het de slagkracht van de Vlaamse overheid ten goede komt. Het primaat van de politiek vereist dat de adviesverlening ondergeschikt blijft aan de politieke besluitvorming. Het principe luidt dat na inspraak de politieke uitspraak volgt.

Zowel de rol en de waarde van het maatschappelijke middenveld als de inbreng van onafhankelijke deskundigen worden in het ontwerp expliciet erkend. De nodige expertise kan worden gecombi-

neerd met de inbreng van het middenveld dat niet alleen zijn deskundigheid kan laten gelden, maar ook voeling heeft met wat leeft in de brede maatschappelijke geledingen.

Wat de samenstelling van de strategische adviesraden betreft, blijkt uit de debatten in de commissie dat de voorkeur van het parlement uitgaat naar gemengde en maatschappelijke adviesraden. Advies en overleg worden beter niet vermengd aangezien ze vanuit functioneel oogpunt duidelijk verschillen van elkaar en dus het best in aparte structuren worden georganiseerd. Beide fenomenen moeten goed van elkaar worden onderscheiden.

De algemene principes van het voorliggende decreet moeten uiteraard worden gerespecteerd in de oprichtingsdecreten. Omgekeerd zal het parlement in de oprichtingsdecreten rekening houden met de algemene principes van dit ontwerp van decreet. Van belang hierbij is dat er een goed evenwicht moet worden overwogen tussen de rol van de strategische adviesraden en de opdracht van het parlement. De positie van de adviesraden mag inderdaad niet sterker zijn dan die van het parlement. Een te grote rol voor de adviesraden zou de efficiëntie van het regeringswerk trouwens in het gedrang kunnen brengen.

Van belang in het ontwerp van decreet zijn mijns inziens nog volgende elementen. Er is de mogelijkheid om advies te verlenen over voorstellen van decreet en over samenwerkingsakkoorden van strategisch belang. De Vlaamse regering heeft een motiveringsverplichting indien ze afwijkt van die adviezen die ze verplicht moest vragen. Wanneer de belangrijkste uitvoeringsbesluiten het voorwerp uitmaken van de motiveringsplicht, ontstaat er een goede verhouding tussen de adviesraden en de regering. Bovendien kan een goedwerkende oppositie in het parlement de regering ter verantwoording roepen als ze niet-gemotiveerd afwijkt van een helder geformuleerd advies van een strategische adviesraad. Hieromtrent mag voor zo veel als nodig nog worden geponeerd dat de Raad van State de motiveringsplicht tegenwoordig beschouwt als een vanzelfsprekend beginsel van behoorlijk bestuur.

De samenstelling van de strategische adviesraad kent twee opties : raden met alleen maar vertegenwoordigers van het middenveld of raden met zowel onafhankelijke deskundigen als vertegenwoordigers van het middenveld. Er is de decretale verankering van de verhouding en het vereiste wederzijdse respect tussen de regering en de strategische adviesraden door in het ontwerp op te nemen dat

Sols

de Vlaamse regering uit eigen beweging of op verzoek alle noodzakelijke informatie ter beschikking stelt aan de adviesraad.

Ten slotte is uit de bespreking in de commissie duidelijk gebleken dat gelijktijdige goedkeuring van de decreten inzake adviesraden, het bestuurlijk beleid enerzijds en de comptabiliteit anderzijds, technisch en praktisch niet haalbaar is. Zulks neemt mijns inziens niet weg dat door de behandeling voor het zomerreces van de decreten inzake de adviesraden en het bestuurlijk beleid twee zeer belangrijke stappen zijn gezet naar een beter bestuurlijk beleid. De louter technische redenen waarom het comptabiliteitsdecreet niet gelijktijdig kan worden goedgekeurd, mag ons er niet van weerhouden om onze goedkeuring aan het huidige ontwerp van decreet te verlenen. Immers, al degenen die zich onder de invloedssfeer van deze nieuwe regelgeving bevinden, hebben het recht zo spoedig mogelijk te weten welke zijn of haar positie is binnen de nieuwe structuur.

Ik eindig dan ook mijn betoog met de oproep aan allen in dit Vlaams Parlement om, in het belang van al deze mensen, zo eendrachtig mogelijk verder samen te werken aan deze zeer omvattende vernieuwingsoperatie. De VLD-fractie zal dit ontwerp van decreet goedkeuren. Ik dank u voor uw aandacht. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter : De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, mijnheer de minister, dames en heren, wij zijn er ons terdege van bewust dat de twee ontwerpen van decreet die deze voormiddag worden behandeld, van groot belang zijn. Omdat het gaat om een kaderdecreet, en omdat er geen hiërarchie bestaat tussen de decreten, is dit veeleer een plechtig engagement en zijn de ontwerpen van decreet die deze kaderdecreten later moeten invullen, minstens even belangrijk. Ik denk aan de invulling van de dertien homogene bevoegdheidsdomeinen en de meer dan dertig oprichtingsdecreten die nog moeten volgen.

Wij blijven ons uiteraard vragen stellen over een deugdelijke bestuurlijke inrichting van Vlaanderen, afgestemd op het algemeen Vlaams belang. Kort voor 11 juli krijgen deze decreten dan ook een interessante boventoon : goed, behoorlijk bestuur, ernstig overleg en een oprecht tegensprekelijk

debat zijn nodig in Vlaanderen. Dat moet ervoor zorgen dat de Vlaamse bestuurscultuur niet gaat lijken op een heruitgave van de Belgische bestuurscultuur. Van belang is hierbij de inspraak, wat met de participatie gebeurt en wat de overheid aan de burger vertelt wat met zijn of haar inbreng zal gebeuren. Het is zonder twijfel de bedoeling dat dit ontwerp deel zou uitmaken van een brede visie op de bestuurlijke invulling van de overheid.

We zijn helaas van oordeel dat het ontwerp niet helemaal verzoenbaar is met de principes van behoorlijk of deugdelijk bestuur. Zo storen we ons in de eerste plaats aan de onzorgvuldigheid waarmee dit ontwerp de beleidscyclus reduceert tot enerzijds beleidsvoorbereiding en anderzijds beleidsuitvoering. Uiteraard is het onderscheid tussen beide voor het primaat van de politiek van groot belang. De afwezigheid van de beleidsevaluatie in het debat is echter een spijtige verarming. Het is immers onze overtuiging dat de plaats van de strategische adviesraden niet enkel de beleidsvoorbereiding betreft, maar dat enkele van deze raden ook een rol spelen tijdens de beleidsevaluatie. Ze zouden in overleg moeten kunnen treden met de Vlaamse regering, die de effecten van gevoerd beleid evalueert en ex post ook de beleidsprocessen doorlicht.

De strategische adviesraden hebben volgens ons geen rol te spelen in de beleidsuitvoering. De beleidsuitvoering dient een representatieve weerspiegeling te zijn van het primaat van de politiek en van de gehonoreerde adviezen van de raden. De beleidsuitvoering en haar effecten vereisen in de regel bijsturing na een eerste cyclus. We vinden het dan ook jammer dat de beleidsevaluatie hier niet in is opgenomen.

We vragen dat 'beleidsevaluatie', 'advies' en 'overleg' uitdrukkelijk worden gedefinieerd in dit ontwerp van decreet. Het is immers niet goed dat in dit ontwerp van decreet, dat enkel het advies wil regelen, de verhouding tussen 'advies' en 'overleg' niet aan de orde is. Overigens gaat dit ontwerp weliswaar in op een aantal opdrachten van strategische adviesraden, maar komt de intrinsieke overlegfunctie van deze raden nergens aan bod. Tussen de regels van de opdrachten – verplicht of op eigen initiatief – staat de intrinsieke overlegfunctie in bedekte termen te lezen. Voor ons is dat onvoldoende.

Concreet wensen we dat de strategische adviesraad die de bestuurlijke organisatie van Vlaanderen adviseert, de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur, een overlegrol opneemt. Ook de SERV, het sociaal-

Van Hauthem

economische overlegplatform van Vlaanderen, zou zo'n overlegfunctie op zich kunnen nemen. Daarnaast lijkt het billijk deze strategische adviesraden met een overlegopdracht niet langer samen te stellen uit afgevaardigden van belangenorganisaties. Deze bijzondere adviesraden zouden daarom moeten worden samengesteld uit onafhankelijke deskundigen, die als ervaringsdeskundigen in eigen naam spreken, onafhankelijk van de organisatie waarin zij eventueel nog actief zijn. Voor de overige, 'zuivere' strategische adviesraden kiezen we voor gemengde adviesraden. Onafhankelijk van de overheid, maar wel in naam van middenveldorganisaties kunnen afgevaardigden zich daar uitspreken en het advies ter attentie van de Vlaamse regering mee invullen.

De representativiteit van de samenstelling van de raden is een ander aspect waar dit ontwerp van decreet tekortschiet. Het ontwerp voorziet niet in criteria die een afdoende weerspiegeling van het middenveld via zijn afgevaardigden waarborgen, noch in een dekking van het beleidsdomein via een selectie van experts. Volgens ons betekent het primaat van de politiek evengoed dat de Vlaamse regering waakt over de representativiteit van de strategische adviesraden. Voor de communicatie tussen de adviesraad en de beleidsraad van de minister zou dit alleszins een goede zaak zijn.

We weten ook wel dat de precieze afbakening van de dertien homogene beleidsdomeinen een oefening is die nog hangende is. Het is dan ook terecht de vraag wat de consequentie is van de oefening of aanpassing van de toekomstige decreten op de adviesraden die uit dit ontwerp van decreet zullen volgen, hoewel van enige voorrang van decreten op elkaar geen sprake kan zijn. We menen dat de relatie tussen enerzijds een strategische adviesraad en anderzijds een homogeen beleidsdomein in dit ontwerp van decreet onvoldoende haar beslag krijgt.

We opteren bovendien niet voor een aanpassing van de sectorale decreten of adviesraden, maar voor een volledige herschrijving van de decreten die de activiteiten van specifieke strategische adviesraden regelen.

Het ontwerp van het kaderdecreet maakt ook – terecht – een onderscheid tussen een verplicht advies dat de Vlaamse regering aan de strategische adviesraden moet vragen, en advies dat strategische adviesraden op eigen initiatief kunnen uitbrengen. De beleidsuitvoering is een fase in de beleidscyclus die best niet wordt doorkruist door middenveldor-

ganisaties, omdat die specifieke belangen behartigen. De beleidsuitvoering moet in het teken staan van het algemeen belang op grond van het primaat van de politiek. In navolging van het onderscheid tussen advies en overleg hadden we graag, zoals reeds gezegd, ook specifieke opdrachten toegekend aan adviesraden met een overlegfunctie. Ze zouden in dat plan wel verplicht moeten worden betrokken bij de beleidsevaluatie, dus *ex post*, wanneer het gaat om het bijsturen van het beleid, op basis van decreten, uitvoeringsbesluiten en beleidsnota's.

Alle strategische adviesraden, of ze nu een overlegfunctie hebben of niet, moeten te allen tijde op eigen initiatief of op verzoek advies kunnen uitbrengen over uitvoeringsbesluiten. Ze moeten verplicht worden betrokken bij voorontwerpen van decreet en na amendering ook verplicht worden betrokken bij strategische uitvoeringsbesluiten. Dat laatste vinden we eerlijk gezegd te ver gaan, omdat zoals reeds werd gezegd, beleidsuitvoering effectief het primaat van de politiek is. We vertolken met deze optie dus een iets meer genuanceerde visie dan in het voorliggende ontwerp van decreet aan de orde is. Langs de ene kant willen we niet dat de middenveldorganisaties de beleidsuitvoering doorkruisen, langs de andere kant willen we wel dat de Vlaamse regering meer dan vroeger haar verantwoordelijkheid opneemt. Ze kan dat doen door alle beleidsdocumenten ter beschikking te stellen die een strategische adviesraad nodig heeft om advies te kunnen uitbrengen. Daarbij moeten ook de strategische visie van de Vlaamse regering, de uitvoeringsmodaliteiten en de technische toelichting bij het beleid beschikbaar zijn. Dat betekent ook dat de regering moet verduidelijken hoe decreten onderling samenhangen en dat de strategie die de geleidelijke invoering van nieuwe decreten stuurt, zichtbaar moet zijn voor het Vlaams Parlement en voor de middenveldorganisaties.

Tot slot, mijnheer de voorzitter, heren ministers, collega's, dit ontwerp van decreet wil zich uiteraard aansluiten bij de legitieme vraag van de samenleving om meer inspraak in de besluitvorming. Gelet op de opmerkingen die we hierover hebben geformuleerd, zullen we ons bij de stemming over dit ontwerp van decreet onthouden. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik denk dat het

Van Grembergen

niet de bedoeling is om opnieuw heel grondig in te gaan op de vele opmerkingen die werden gemaakt. Het lijkt me wel belangrijk dat dit ontwerp van decreet een politieke filosofie en een houding weer spiegelt die te maken heeft met de wijze waarop we de democratie in Vlaanderen invullen, de te maken keuzes invullen, de parlementaire democratie zijn rol laten spelen en het middenveld aan bod laten komen.

Uiteindelijk laten we diegenen die het beleid moeten voeren en de uitvoerende macht toch niet meer die autoritaire macht zijn die in de geschiedenis – laat ons zeggen vanaf de zestiende, zeventiende, achttiende, negentiende eeuw – geleidelijk is geëvolueerd naar de uitvoerende macht zoals we die nu in Vlaanderen kennen. Door het aanvaarden van adviesraden, van overleg en van experts neemt die uitvoerende macht niet langer eigengereide beslissingen, maar communiceert en luistert ze.

Ik denk dat dit een ongemeen belangrijk decreet is wat de adviesraden betreft. We aanvaarden daarin uitdrukkelijk de rol van het middenveld en eigenlijk ook de rol van de burger. De burgers organiseren zich immers omdat zich organiseren ten opzichte van de grote uitvoerende macht de enige manier is om inspraak te verwerven. Dat is een belangrijk aspect van de democratie in Vlaanderen en tevens een bewijs van openheid en van voortdurend nadenken, niet vanuit de ijdelheid van de macht, maar vanuit het algemeen belang.

Het is uiteraard belangrijk dat de uitvoerende macht zich kan manifesteren door te luisteren naar adviesraden en door overleg te plegen. Het is echter ook belangrijk dat het parlement de sleutels in handen blijft houden. De parlementaire democratie behoudt in dit ontwerp van decreet haar kracht, want elk decreet kan op om het even welk ogenblik worden beoordeeld en veranderd. Het parlement kan altijd ten volle zijn rol spelen bij het motiveren.

We spreken hier dus over de participatieve democratie zonder dat er schade wordt berokkend aan de parlementaire democratie. Ik vind dat het om een zeer boeiende en belangrijke evolutie gaat en wil daarom namens de Vlaamse regering alle parlementsleden van de meerderheid en de oppositie die in de commissie hebben meegewerkt aan dit ontwerp van decreet, honderdvoudig danken voor de zinvolle manier waarop ze over dit onderwerp

hebben gedebatteerd en voor de argumenten die ze hebben aangebracht. Dit ontwerp van decreet is een resultaat van samenwerking. Ik hoop dat het zijn vruchten afwerpt. (*Applaus*)

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet tot regeling van strategische adviesraden.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

HOOFDSTUK I

Definities en toepassingsgebied

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewest-aangelegenheid.

– *Aangenomen.*

Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder :

- 1° strategische adviesraad : elk permanent orgaan, opgericht bij decreet, dat tot taak heeft om het Vlaams Parlement, de Vlaamse regering of de individuele ministers te adviseren over strategische beleidsaangelegenheden ;
- 2° ontwerpen van besluit van de Vlaamse regering die van strategisch belang zijn : ontwerpen van reglementair of organiek besluit die uitvoering geven aan de inhoud van een decreet en door de Vlaamse regering worden beschouwd als basisuitvoeringsbesluiten.

Op dit artikel is er een amendement dat luidt als volgt :

Voorzitter

Amendement Nr. 32

voorgesteld door mevrouw Hilde De Lobel
en de heer Joris Van Hauthem
na indiening van het verslag

Artikel 2

Dit artikel vervangen door wat volgt :

" Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder :

- 1° strategische adviesraad : elk permanent orgaan, opgericht bij decreet, dat tot taak heeft om het Vlaams Parlement, de Vlaamse regering of de individuele ministers te adviseren over strategische beleidsaangelegenheden ;
- 2° advies : gemotiveerde raadgeving of standpunt over een beleidskwestie, na onderlinge beraadslaging ;
- 3° overleg : interactie tussen beleidsverantwoordelijken en maatschappelijke actoren over een beleidskwestie ;
- 4° beleidsevaluatie : onderzoek naar het feitelijk verloop van beleidsprocessen en de beoordeling van de resultaten en effecten van die processen."

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

HOOFDSTUK II

Oprichting en taakomschrijving

Artikel 3

Het decreet waarbij een strategische adviesraad wordt opgericht verleent daaraan rechtspersoonlijkheid.

Het oprichtingsdecreet bepaalt de wijze van samenstelling, de opdracht en het werkterrein, de werking en het toezicht, onverminderd hetgeen bepaald is in dit decreet.

– *Aangenomen.*

Artikel 4

§ 1. Een strategische adviesraad heeft de volgende opdrachten :

- 1° uit eigen beweging of op verzoek advies uitbrengen over de hoofdlijnen van het beleid ;
- 2° bijdragen tot het vormen van een beleidsvisie ;
- 3° de maatschappelijke ontwikkelingen volgen en interpreteren ;
- 4° advies uitbrengen over voorontwerpen van decreet ;
- 5° uit eigen beweging of op verzoek advies uitbrengen over voorstellen van decreet ;
- 6° uit eigen beweging of op verzoek advies uitbrengen over ontwerpen van besluit van de Vlaamse regering ;
- 7° reflecties leveren over de bij het Vlaams Parlement ingediende beleidsnota's ;
- 8° uit eigen beweging of op verzoek advies uitbrengen over ontwerpen van samenwerkingsakkoord van strategisch belang die de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest wil sluiten met de Staat of met andere Gemeenschappen en Gewesten, en over ontwerpen van Europese en internationale samenwerkingsakkoorden van strategisch belang.

§ 2. De Vlaamse regering is verplicht om advies te vragen over :

- 1° de in § 1, 4°, bedoelde voorontwerpen van decreet ;
- 2° de in § 1, 6°, bedoelde ontwerpen van besluit van de Vlaamse regering die van strategisch belang zijn.

§ 3. De Vlaamse regering kan gemotiveerd afwijken van de in § 2 bedoelde adviezen van een stra-

Voorzitter

tegische adviesraad en informeert de raad hierover.

§ 4. Alle adviezen uitgebracht door een strategische adviesraad zijn openbaar.

Op dit artikel is er een amendement dat luidt als volgt :

Amendement Nr. 33

voorgesteld door mevrouw Hilde De Lobel
en de heer Joris Van Hauthem
na indiening van het verslag

Artikel 4

Een § 5 toevoegen, die luidt als volgt :

"§ 5. Een strategische adviesraad die een overlegopdracht heeft, moet verplicht betrokken worden in de beleidsevaluatie, ongeacht het beleidsuitvoering betreft op basis van § 1, 5°, 6° of 7°."

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

HOOFDSTUK III**Samenstelling en organisatie****Artikel 5**

Een strategische adviesraad wordt samengesteld :

- ofwel uit vertegenwoordigers van het maatschappelijke middenveld ;
- ofwel uit zowel vertegenwoordigers van het maatschappelijke middenveld als onafhankelijke deskundigen.

Op dit artikel is er een amendement dat luidt als volgt :

Amendement Nr. 34

voorgesteld door mevrouw Hilde De Lobel
en de heer Joris Van Hauthem
na indiening van het verslag

Artikel 5

Dit artikel vervangen door wat volgt :

"Artikel 5

Strategische adviesraden worden samengesteld uit vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld en uit onafhankelijke deskundigen. Strategische adviesraden die bovendien een overlegfunctie hebben, worden samengesteld uit onafhankelijke deskundigen die hun academische expertise of praktijkervaring delen zonder uitdrukkelijk een geleiding van het maatschappelijk middenveld te vertegenwoordigen.

De Vlaamse regering waarborgt de band van de vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld en de onafhankelijke deskundigen met betrekking tot het beleidsdomein waarover zij dienen te adviseren of te overleggen."

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

Artikel 6

§ 1. De leden van de strategische adviesraden worden door de Vlaamse regering benoemd voor een termijn van 4 jaar. Voor vertegenwoordigers van het maatschappelijke middenveld gebeurt dit op voordracht van representatieve middenveldorganisaties, voor onafhankelijke deskundigen na een openbare oproep tot kandidaatstelling.

§ 2. Onder de leden van de strategische adviesraad wordt een voorzitter aangewezen, hetzij door de Vlaamse regering, hetzij door de leden van de adviesraad. De voorzitter vertegenwoordigt de raad in rechte, onverminderd de mogelijkheid tot delegatie van deze bevoegdheid.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

Artikel 7

Ten hoogste tweederde van de leden van een strategische adviesraad is van hetzelfde geslacht.

Telkens in een strategische adviesraad één of meerdere mandaten ten gevolge van een voordrachtprocedure te begeven zijn, dient per mandaat, door elke voordragende instantie, de kandidatuur van minstens één man en één vrouw te worden voorgedragen.

– *Aangenomen.*

Artikel 8

Leden van strategische adviesraden oefenen hun functie uit in volledige onafhankelijkheid van de overheid.

Het lidmaatschap van een strategische adviesraad of van een werkcommissie, zoals voorzien in artikel 11, is onverenigbaar met :

- 1° een mandaat in het Europees Parlement, de Kamer van Volksvertegenwoordigers, de Senaat, het Vlaams Parlement en de Brusselse Hoofdstedelijke Raad ;
- 2° het ambt van minister, staatssecretaris en hun kabinetsleden ;
- 3° het ambt van personeelslid van een departement of agentschap van de Vlaamse overheid, dat in een hiërarchische verhouding staat tot de minister tot wiens bevoegdheid de betrokken strategische adviesraad behoort ;
- 4° het ambt van personeelslid van het Vlaams Parlement en de bij het Vlaams Parlement opgerichte diensten ;
- 5° het ambt van personeelslid van de strategische adviesraad.

– *Aangenomen.*

Artikel 9

Leden van strategische adviesraden worden door de Vlaamse regering ontslagen, op eigen verzoek of om ernstige redenen.

– *Aangenomen.*

Artikel 10

De Vlaamse regering stelt de presentiegelden en de vergoedingen van de leden van strategische adviesraden vast.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK IV

Werking

Artikel 11

Een strategische adviesraad regelt zijn interne werking en kan ter voorbereiding van adviezen werkcommissies instellen.

– *Aangenomen.*

Artikel 12

Een strategische adviesraad beschikt over een eigen secretariaat dat onder het gezag van de strategische adviesraad wordt geleid door een secretaris.

Het in het vorige lid vermelde secretariaat staat in voor de administratieve, logistieke en inhoudelijke ondersteuning van de strategische adviesraad.

De regeling van de rechtspositie van het personeel van het secretariaat wordt vastgesteld door de Vlaamse regering.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

Artikel 13

Een strategische adviesraad beschikt over een jaarlijkse dotatie.

– *Aangenomen.*

Artikel 14

De strategische adviesraad stelt jaarlijks een begroting en een rekening op en voert een boekhouding volgens de wijze zoals door de Vlaamse regering bepaald.

Het Rekenhof is gemachtigd om de rekening van de strategische adviesraad te controleren.

– *Aangenomen.*

Artikel 15

§ 1. De Vlaamse regering stelt de strategische adviesraad uit eigen beweging of op zijn verzoek alle informatie ter beschikking die noodzakelijk is voor de adviesopdracht.

§ 2. Een strategische adviesraad kan de personeelsleden van de departementen en agentschappen van de Vlaamse overheid verzoeken om de nodige technische toelichting te verschaffen.

– *Aangenomen.*

Artikel 16

§ 1. In afwijking van artikel 11 beraadslaagt een strategische adviesraad collegiaal over de uit te brengen adviezen, volgens de procedure van de consensus.

Als geen consensus kan worden bereikt, wordt gestemd en wordt de stemmenverhouding in het advies vermeld. Er kan een minderheidsnota aan het advies worden toegevoegd.

§ 2. De adviezen worden in de regel verstrekt binnen een termijn van dertig dagen na de datum van de ontvangst van de adviesaanvraag. In geval van spoed, die met redenen wordt omkleed, kan de

Vlaamse regering de termijn inkorten zonder dat hij minder dan tien werkdagen mag bedragen.

Op dit artikel is er een amendement dat luidt als volgt :

Amendement Nr. 35

voorgesteld door mevrouw Hilde De Lobel
en de heer Joris Van Hauthem
na indiening van het verslag

Artikel 16

Een § 3 toevoegen, die luidt als volgt :

"§ 3. De strategische adviesraden informeren het segment van het middenveld dat zij vertegenwoordigen over de uitgebrachte adviezen."

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

Artikel 17

Strategische adviesraden kunnen onderling samenwerken en gezamenlijk advies uitbrengen.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK V

Programmering en verslaggeving

Artikel 18

Een strategische adviesraad stelt zijn werkprogramma vast in overleg met de Vlaamse regering.

– *Aangenomen.*

Artikel 19

Een strategische adviesraad brengt elk jaar verslag uit van zijn werkzaamheden. Dit jaarverslag wordt voor 15 mei van het volgende jaar gezonden aan de Vlaamse regering en aan het Vlaams Parlement.

Voorzitter

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK VI

Slotbepalingen

Artikel 20

§ 1. De bepalingen van dit decreet zijn van toepassing op alle strategische adviesraden die worden opgericht na de inwerkingtreding van dit decreet.

§ 2. De adviesorganen die bestaan op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet zullen afgeschaft of aangepast worden om te voldoen aan dit decreet.

Op dit artikel is er een amendement dat luidt als volgt :

Amendement Nr. 36

voorgesteld door mevrouw Hilde De Lobel
en de heer Joris Van Hauthem
na indiening van het verslag

Artikel 20

Paragraaf 2 vervangen door wat volgt :

"§ 2. De adviesorganen die bestaan op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet zullen afgeschaft worden of decretaal geregeld worden om te voldoen aan dit decreet."

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN KADERDECREET Bestuurlijk Beleid

– 1612 (2002-2003) – Nrs. 1 tot 6

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van kaderdecreet Bestuurlijk Beleid.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Van Hecke, verslaggever, verwijst naar het schriftelijk verslag.

De heer Peeters, verslaggever, heeft het woord.

De heer Leo Peeters, verslaggever (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, niets is zo frustrerend als het veroorzaken van zo'n belangrijke revolutie in het overheidslandschap en daarvoor dan geen media-belangstelling of andere aandacht te krijgen. Het gaat echt om een heel belangrijke hervorming. Beter bestuurlijk beleid is opgenomen in drie samenhangende decreten. Er zijn de decreten over de strategische adviesraden en over het kaderdecreet bestuurlijk beleid. Het comptabiliteitsdecreet komt nog.

We hebben uitvoerig gediscussieerd in de commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming. We hebben ook een reeks van hoorzittingen georganiseerd, en daarover is een afzonderlijk verslag beschikbaar. Aan de gesprekken namen onder meer deel : de vertegenwoordigers van de SERV, de professoren Bouckaert, Verhoest, Byttebier en Leus, de voorzitter van MOVI, de vertegenwoordigers van de ACOD, de CCOD en de VSOA, de vertegenwoordigers van de Staten-Generaal van het Middenveld en een delegatie van het Rekenhof.

De ontstaansgeschiedenis begint in het Vlaams regeerakkoord. De bepalingen daarin zijn gebaseerd op de bijdrage van de Vlaamse administratie, en sluiten aan bij een reeks resoluties van het Vlaams Parlement. In die resoluties vragen we een kritische evaluatie van de verzelfstandigde diensten, de herinrichting van het overheidslandschap en de veralgemening van de beheersovereenkomsten.

De Vlaamse regering heeft zich vanaf 2000 over de zaak gebogen. Ze stelde twee topambtenaren als bijzondere commissarissen aan : de heren Victor en Stroobants. In een voorontwerp van maart 2002 is alles op papier gezet. De Raad van State bracht in januari 2003 haar advies uit. In februari 2003 keurde de Vlaamse regering de tekst definitief goed.

Peeters

Wat zijn de uitgangspunten ? Vooreerst is er het primaat van de politiek, met een optimale verhouding tussen parlement en regering, en tussen regering en administratie. Het tweede punt is het streven naar transparantie en orde in het ondoorzichtige overheidsapparaat, en de uitbouw van homogene bevoegdheidspakketten : departementen voor beleidsondersteuning en agentschappen voor beleidsuitvoerende taken. Het derde punt is het streven naar deugdelijk bestuur. De overheid moet rechtszekerheid en rechtsgelijkheid garanderen en efficiëntie en effectiviteit nastreven.

Ten vierde is er de kerntakendiscussie, en het invoeren van het principe van de subsidiariteit. Ten vijfde is er de nieuwe taakafbakening tussen minister, departement en verzelfstandigde agentschappen. Tezelfdertijd wordt de controle gedefinieerd. Ten zesde is er de afslanking van de kabinetten : er blijft enkel nog een staf voor algemeen politiek advies. Ten zevende is er de invoering van de mandaatfunctie, voor een periode van zes jaar. Ten achtste is er het principe van de verzelfstandiging dat minister Van Grembergen uitgebreid heeft toegelicht. De uitgangspunten ervan zijn het streven naar meerwaarde en efficiëntie, maar ook naar resultaat- en klantgerichtheid. Vier generieke agentschappen komen zo in de schijnwerpers : de IVA's en EVA's, met of zonder rechtspersoonlijkheid. Er wordt uiteraard in een grote vorm van responsabilisering voorzien.

Ik zal de verschillende standpunten van de sprekers niet overlopen, want ik ga ervan uit dat ze dat hier zelf nog zullen doen. Toch wil ik enkele vaststellingen op een rij zetten. In de loop van deze periode kwam er ook een nieuwe minister-president. De minister-president heeft aangeboden om hiervan een draagvlak te maken dat de tijdelijke meerderheid overstijgt. Vandaar ook het goede aanbod aan de oppositie tot medewerking, tot inspraak en tot amenderingmogelijkheid. Dit heeft bij deze bijzonder belangrijke hervorming uiteindelijk voor een ander klimaat gezorgd. Ik wil daarbij eer brengen aan wie eer toekomt : de minister-president, de minister, maar tegelijkertijd ook de leden van de oppositie.

Een tweede vaststelling heeft betrekking op de timing in verband met het comptabiliteitsdecreet. Daarover waren er nog heel wat vragen, maar de bijzondere commissarissen hebben wel een heel concrete timing voor de overgangperiode geformuleerd. Ze hebben ook een overzicht gegeven van wat ons nog te wachten staat en van waarmee

we in de komende periode nog mee bezig moeten zijn. In die zin komen er 37 oprichtingsdecreten die nog aan het parlement moeten worden voorgelegd : 17 voor IVA's met rechtspersoonlijkheid, 14 voor publiekrechtelijke EVA's en 6 voor privaatrechtelijke EVA's. Tegelijkertijd zijn er ook nog 25 oprichtingsbesluiten voor IVA's zonder rechtspersoonlijkheid. Dit betekent dus nog een pak werk voor de nabije toekomst. Daarnaast zijn er nog de 13 MB's die er moeten komen om de bevoegdheidsdomeinen en de beleidsraden vast te leggen.

Er is overeengekomen dat de begroting 2004 nog conform de oude structuur zal worden vastgelegd. Op vraag van dit parlement en van de commissieleden is echter ook voorzien in een aantal voorbeeldbegrotingen om de overgang van de oude naar de nieuwe begroting tot stand te brengen en dit ten einde een nauwkeurige opvolging mogelijk te maken. De begroting 2005 zal dan gebeuren op basis van de nieuwe structuur. Het comptabiliteitsdecreet kan dan van toepassing worden met ingang van 1 januari 2006. Dit is dus de timing die ook met de commissieleden werd afgesproken.

Collega's, de amenderingen kunt u terugvinden in het verslag. Er werd geen reflectietijd gevraagd over iets dat unaniem werd beslist. Uiteindelijk werd dit ontwerp van kaderdecreet goedgekeurd met 8 stemmen voor, 2 stemmen tegen en 4 onthoudingen. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Van den Brande heeft het woord.

De heer Luc Van den Brande (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik denk dat we hier voor het sluitstuk staan van een traject dat een drietal jaar geleden werd ingezet in een Leuvense herberg. Daar werd gezegd dat het de vaste bedoeling was om tegen 1 januari 2003 een grote, globale en samenhangende ambtelijke hervorming door te voeren.

Minister Paul Van Grembergen : Het was toch geen Spaanse herberg ?

De heer Luc Van den Brande : Neen, maar als ik zie hoe een en ander wordt uitgewerkt, zou men inderdaad van een Spaanse herberg kunnen spreken.

We hebben ons uiteraard steeds ingeschreven in de principes voor een goed bestuur. Zoals u zich zult herinneren, werd op 1 januari 1994 een nieuw en grondig ambtelijk statuut uitgewerkt, in samenhang met een reorganisatie van de administratie.

Van den Brande

Vlaanderen was immers de eerste entiteit die terecht en over meerderheid en oppositie heen inzag dat het na het statuut-Camus van 1937 toch wel de hoogste tijd werd om te komen tot een eigentijdse, performante, klantgerichte en dienstvriendelijke organisatie.

Over meerderheid en oppositie heen waren we van mening dat het bestendig noodzakelijk is om wat verbeterd dient te worden, ook daadwerkelijk te verbeteren en bij te stellen. De Vlaamse regering heeft daarbij gekozen voor een globale en algemene hervorming, een optie die echter niet de onze was.

Ik weet dat de voorzitter van dit parlement in de commissie en op andere momenten heeft gezegd dat er, waar nodig, moet worden bijgestuurd en bijgesteld. De vraag is of dit in een dermate grote hervorming moet.

Ik bedank de verslaggever, de heer Peeters, die duidelijk heeft aangegeven wat de essentiële punten zijn.

Deze hervorming is maar zinvol als de drie basisontwerpen van decreet tegelijkertijd tot een goed einde worden gebracht. We stellen vast dat het ontwerp van decreet comptabiliteit nog niet is ingediend in het parlement. Dit is een moeilijkheid waar we voor staan.

Een grootschalige hervorming van de administratie is geen aangelegenheid om lichtzinnig mee om te springen. De effecten van de voorgestelde nieuwe organisatiestructuur, de begeleidende maatregelen met betrekking tot de statutaire situatie van de betrokkenen – ambtenaren, agenten, civil servants –, die moeten instaan voor een goede dienstverlening, zijn buitengewoon belangrijk. Denk aan het raamstatuut, het mandaatsysteem, het beloningsbeleid, de managementcode, enzovoort. Mijnheer de voorzitter, collega's, onze grote zorg is te komen tot een hervorming die samenhangend is en ten dienste staat van de mensen, omdat de mensen er niet zijn voor de instellingen, maar de instellingen – en dus ook de administratie – voor de mensen.

Ook vanuit de oppositie is het de bekommernis om tot een goede, grote hervorming te komen. Los van partijpolitieke overwegingen is het belangrijk dat dergelijke bestuurlijke hervorming een draagvlak heeft bij alle fracties. Het ergste wat kan gebeuren, is dat de hervorming maar een smal draagvlak heeft en dat bij een coalitiewissel niet enkel de

ambtenaren in onzekerheid komen, maar de dienstverlening in het gedrang komt. Onze zorg is het bestendigen in continuïteit van belangrijke veranderingen die doorgevoerd moeten worden. Een administratie mag niet het speelveld zijn van een bepaalde politieke meerderheid.

Mijnheer de minister-president, het verraste me niet dat u bij uw aantreden in opvolging van de heer Dewael – die in de Vlaamse regering standpunten innam die dichter aanleunden bij de essentiële zorgen van de federale regering – de hand reikte naar de CD&V-fractie om een aantal dingen samen te doen. U kent onze constructieve houding. We zijn – niet gedreven door onmiddellijk politiek belang, want dit is niet het thema dat honderdduizenden mensen beroert – ernstig ingegaan op de uitgestoken hand. Als we het puur electoraal bekijken, zouden we beter een andere houding aannemen.

U hebt zelf gezegd dat dit decreet voor de Vlaamse regering niet de grote hype is, waarmee u wervend door Vlaanderen kunt trekken als het grote gerealiseerde politieke project. CD&V heeft hetzelfde standpunt ingenomen. Laat ons bekijken hoe we tot een gelijk standpunt kunnen komen, in het belang van de dienstverlening, met respect voor de plaats en de statutaire zekerheid van onze ambtenaren. Op 20 juni 2003 hebben we in een brief een aantal voor deze hervorming essentiële punten weergegeven. Aangezien deze punten voldoende bekend zijn, zal ik ze hier niet allemaal opsommen.

De harmonisatie en de gelijktijdige operationalisering van de verschillende onderdelen van de operatie is essentieel om tot een consistente, degelijke dienstverlening te komen. De objectivering van het personeelsbeleid moet worden gewaarborgd. Ik zal dit even toelichten aan de hand van een vergelijking met de land- en tuinbouw. Pachters die hun veld goed hebben bewerkt en die goede oogsten hebben binnengehaald, mogen niet van hun veld worden verjaagd. Wie een goede evaluatie heeft gekregen, moet ook kunnen blijven.

De invulling van het nieuwe beloningsbeleid, van het raamstatuut, van de managementcode en van het mandaatsysteem zijn essentieel voor een duurzame administratie. Hierbij moeten we uiteraard steeds de best mogelijke dienstverlening voor ogen houden.

Mevrouw Van Hecke en de heer Peeters hebben daarnet naar een aantal principes inzake homogene beleidsvelden verwezen. We mogen evenwel niet uit het oog verliezen dat deze operatie tegelijk

Van den Brande

kertijd een enorme versnippering inhoudt. Deze versnippering is een logisch gevolg van het loskoppelen van een aantal afzonderlijke agentschappen van de centrale administratieve diensten. Wat de oprichtingsvoorwaarden en het oprichtingskader van deze agentschappen betreft, zal het Vlaams Parlement maar liefst 37 ontwerpen van decreet moeten behandelen.

Indien de centrale administratie wordt hervormd, lijkt het me logisch dat we tegelijkertijd ook een beter zicht krijgen op de manier waarop deze agentschappen zullen worden georganiseerd. De Vlaamse regering heeft een globaal ontwerp van decreet ingediend dat eigenlijk uit drie deelontwerpen en een hele reeks hervormingen van de verschillende geautonomiseerde eenheden bestaat.

Indien we ons doel willen bereiken, moeten we structurele waarborgen inbouwen. We gaan van 7 departementen naar 13 ministeries en van 40 VOI's naar meer dan 80 geautonomiseerde instellingen. Dit zou tot een soort verkokering van de administratie kunnen leiden. Ik gebruik hiervoor soms de termen 'verhokking' of 'verpaddestoeling'. In principe streven we naar een grotere duidelijkheid, naar één-op-éénrelaties en naar homogene pakketten. De coherentie tussen de verschillende instellingen mag dan ook niet in het gedrang komen.

Ik vraag me af welke criteria in het ontwerp van decreet worden gehanteerd om het onderscheid tussen IVA's en EVA's te maken. Ik blijf er overigens bij dat deze benamingen wat transparanter hadden gekund. Zo had de Vlaamse regering bijvoorbeeld voor ADAM's en EVA's kunnen kiezen. De criteria en de redenen voor deze opsplitsing zijn me nog steeds niet duidelijk. Op de websites worden de meeste instellingen op dezelfde manier voorgesteld, maar soms doen zich bepaalde wijzigingen voor.

De kennisontwikkeling is een van die vaste punten waar ik vaak op terugkom. We moeten immers zorgzaam omspringen met de ontwikkeling van onze kennis. Ik vind het dan ook gevaarlijk dat de wetenschappelijke instellingen op het lijstje in een bepaald kader worden gesitueerd.

Het geplande comptabiliteitsdecreet is een zeer belangrijk punt. Blijkbaar zal de nieuwe comptabiliteitsregeling nog niet klaar zijn op het ogenblik dat het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van kracht wordt. Een positief punt is dat het comptabiliteitsdecreet pas vanaf 1 januari 2006 ingang zal krijgen.

Daarnet is het al uitdrukkelijk aangehaald : wij geloven in de plaats van het middenveld, en dat niet als rituele formule, niet terloops in de memorie van toelichting, maar wel in de decreetteksten. Deskundigheid en actor zijn in een moderne samenleving zijn volgens ons immers complementaire dingen. Als sommige meerderheidsfracties nog geloven dat de overheid de beste waarborg is voor een goede organisatie van en activiteiten in de samenleving, dan denk ik dat ze zich vergissen.

Er worden grote discussies gevoerd over de verticale subsidiariteit, namelijk de vraag wie wat doet op welk beleidsniveau. Het is mijn overtuiging dat het veel belangrijker is voor de toekomst om te denken in termen van horizontale subsidiariteit, namelijk de vraag wat actoren op het terrein doen, de vraag waar ze verantwoordelijkheid en initiatief nemen.

Vanuit deze bekommernissen hebben we dit ontwerp van decreet benaderd, zowel in de commissie als in een aantal gesprekken. Er ligt een tijdstabel voor, maar men komt tot de vaststelling dat sommige dingen maar kunnen worden gerealiseerd over een langere tijd.

We stellen vast dat dit ontwerp de basis is van een enorme stap in het onbekende. Eeuwen geleden heeft men de politieke beslissing genomen om een nieuwe route naar India te ontdekken. Men is elders beland. Mijnheer de minister, we steunen een aantal doelstellingen en principes, maar het zou wel eens kunnen dat de implementatie van dit ontwerp van kaderdecreet ons doet belanden op een plaats en een situatie die u waarschijnlijk zelf niet hebt gewild.

Er kan momenteel dus niet worden aangetoond dat deze grote hervorming daadwerkelijk leidt tot een betere dienstverlening. Want over dat laatste gaat het toch. Natuurlijk hebben we geen kristallen bol. Er is geen sprake van een resultaatsverbintenis. Maar dit is een beetje de trial-and-errormethode.

U speelt met de kalenders. U verklaart dat bepaalde dingen binnen een bepaalde tijd zullen gebeuren. Ik ben onder de indruk van de tijdstabel, die er trouwens is gekomen na ons aandringen. Het moet duidelijk zijn : men zal nooit rond zijn binnen dat tijdschema, niet omdat we daar een probleem mee zouden hebben, integendeel, maar omdat dit niet kan. Ik heb het gevoel dat, mochten we in een geheime rondvraag de ministers van de Vlaamse regering vragen of ze zelf nog geloven dat dit kan, slechts een marginaal aantal ministers eerlijk en

Van den Brande

duidelijk zou durven aan te geven dat dit zal worden gehaald.

Dit is niet alleen een kwestie van timing, maar men zal dat ook niet kunnen organiseren zoals voorzien. We hebben er alle begrip voor dat men gebonden is aan politieke afspraken. Mijnheer de minister, we hebben het gevoel dat u publiek stelling moet innemen omdat u gebonden bent aan het proces dat is voorafgegaan en niet meer terug kunt. Ik ben ervan overtuigd dat een grote meerderheid, ook binnen de Vlaamse regering, er echt van overtuigd is dat dit op deze wijze niet zal kunnen werken.

De voorliggende regeling biedt absoluut geen antwoord op een aantal vragen. Er is sprake van een blinde vlek. We hebben geen zicht op die 37 verschillende decreten. Trouwens, het is niet zo dat de behandeling van die 37 oprichtingsdecreten een formaliteit kan zijn. Daarbij zou men dan een skelettekst maken, met een artikel 1 dat bepaalt of het gaat over een gewest- of gemeenschapsaangelegenheid, met een artikel 2 dat bepaalt op welke basis men overgaat tot de inrichting van nieuwe agentenschappen en een artikel 3 dat stelt dat de Vlaamse regering uitvoering zal geven aan het decreet op de wijze door haar bepaald en na publicatie op de gepaste wijze.

Laten we elkaar echter niets wijsmaken. Zo zal het niet gaan, en zo zal het niet eens kunnen gaan. Er is reeds beslist elk van deze ontwerpdecreten ten gronde te bekijken in de verschillende vakcommissies. Dat is ook verantwoord. Bijvoorbeeld, nu reeds wordt gesproken over het FIT als de samenvoeging tussen de ondersteuning van de export en het aantrekken van vreemde investeringen, net alsof het al bestaat. Het bestaat echter nog niet. Er is geen enkele decretale basis voor.

Waar leidt dit naartoe? Hoe gaan we om met de verschillende agentschappen of autonoom gemaakte eenheden in het milieubeleid en in het mobiliteitsbeleid? U mag niet de illusie hebben – en u hebt die ook niet, daar ben ik me van bewust – dat dit geregeld kan worden met één – wat ik noem – skeletdecreet. Het zal gepaard gaan met hoorzittingen, in elk van de commissies, en met het uitdiepen van wat de doelstellingen zijn en welke instrumenten we daarvoor zullen inzetten. Het zal dan ook nog een hele tijd duren voor we dit rond krijgen. In een ander Nederlands gezegd: tout se tient – alles hangt immers met alles samen. Als het zover is, zal wel blijken wat er kan en wat niet.

In dit basisdecreet hadden ten minste de criteria aangegeven moeten zijn. Ik wijs er trouwens op, mijnheer de minister, dat dit basisdecreet geen bijzonderemachtendecreet is. Dat betekent dat het parlement u met dit decreet niet de mogelijkheid geeft te doen wat u wilt. Echter, eigenlijk kunt u dat wel doen, want u bent niet aan dit kaderdecreet gebonden, zodat u er voor een aantal van deze instellingen van kunt afwijken en een andere weg kunt volgen. Het is dan ook van groot belang dit allemaal eens goed te bekijken en de dingen eens goed op een rijtje te zetten. We zijn daar beschikbaar voor, zoals we al in de commissie en op andere momenten hebben getoond.

Voor de buitenwereld lijkt dit alles van secundair belang. Echter, de idee vanuit de administratie te evolueren naar autonome eenheden hangt logisch samen met de behoefte aan een flexibel optreden en aan het kunnen vervullen van de nodige opdrachten. We kunnen ons dus wel vinden in een organisatiestructuur waarin het onderscheid wordt gemaakt tussen de centrale administratie enerzijds, de EVA's anderzijds, en daarnaast de IVA's zonder rechtspersoonlijkheid. De creatie die nu evenwel wordt voorgesteld, van IVA's met rechtspersoonlijkheid, houdt absoluut geen steek.

De volgende vraag is tijdens het debat in de commissie niet gesteld. Als we gaan van zeven naar dertien administratieve eenheden, van veertig naar meer dan tachtig afgehaakte eenheden en naar IVA's met rechtspersoonlijkheid, dan wil ik u ook vragen, vooraleer we tot een stemming overgaan, wat daarvan de budgettaire weerslag is. Het moet duidelijk zijn dat de vermenigvuldiging – niet van de broden, maar van de instellingen – uiteraard een enorme prijs zal hebben.

Elk van deze kleinere structuren zal in zekere mate eigen regels hebben. Er zullen uiteraard veel meer leidinggevenden zijn, enzovoort. De IVA's met rechtspersoonlijkheid zullen bovendien niet langer onder de ambtelijke sociale zekerheid vallen, maar zullen onderhevig zijn aan nieuwe regels met betrekking tot beloning, werkgeversbijdragen, enzovoort.

Een ruwe berekening geeft aan dat de combinatie van het vermenigvuldigen van de instellingen en de stap naar IVA's met rechtspersoonlijkheid, de algemene kosten voor de administratie met 20 percent zal doen stijgen. Democratie heeft een prijs, en dat is nodig. Een goede administratieve organisatie heeft natuurlijk ook een prijs. De vraag is echter of men niet enigszins zeker moet zijn dat de voorgestelde reorganisatie zal leiden tot een werkelijk

Van den Brande

verbeterde administratieve dienstverlening. Met andere woorden, staat de stijging van de kosten met 20 percent in verhouding tot de doelstelling die men wil bereiken ?

Bij de hervorming van januari 1994 hebben we heel uitdrukkelijk een aantal responsabiliserings-elementen vooropgesteld. We wilden de ambtenaren niet alleen meer verantwoordelijkheid geven, maar hen ook in staat stellen om autonoom te werken. Ze zouden een betere vergoeding krijgen, maar de afspraak was dat deze hervormingen zouden leiden tot een vermindering met 10 percent van het algemene administratieve kader. De werkelijkheid is sinds 1999 helemaal anders geworden. Er is een stijging van het aantal statutaire personeelsleden en een ongelofelijke stijging van het aantal contractuelen. Mijnheer de minister, het lijkt me dan ook belangrijk dat u de kostprijs van de hervorming meedeelt. En hoewel de middelen niet voor het rapen liggen, vraagt de federale regering uitdrukkelijk aan de Vlaamse regering om een extra bijdrage te leveren om de algemene normen te halen in het kader van een stabiliteitspact. De middelen zijn echter opgebruikt.

Via dit ontwerp van decreet kunnen een aantal zaken echt worden verbeterd. We stemmen in met een aantal goede principes zoals de responsabilisering, de één-op-éénrelatie, de homogene beleidsdomeinen, de afslanking van de kabinetten. Nochtans hoor ik steeds meer pleidooien om de kabinetten in stand te houden. Ook dat heeft echter een prijs. Op het einde van de vorige legislatuur hebben we de effectieven van de kabinetten met een kwart verminderd. De kabinetten zijn nu opnieuw in aantal gestegen. Bovendien swingen de vergoedingen van een aantal leidinggevendenden op de kabinetten de pan uit.

Onze fractie treedt de voorliggende principes absoluut bij. We stellen vast dat de regering een nuttige stap heeft gezet om het tijdstraject open te gooien. Uw eerlijkheid heeft meegebracht dat we met nog grotere overtuiging zeggen dat een aantal dingen niet zullen kunnen worden gerealiseerd. Als u deze hele hervorming niet tegelijkertijd doorvoert en er stukken en brokken uithaalt, zult u op het probleem stuiten dat niemand nog weet waar hij of zij zal terechtkomen. Als u de drie delen of activiteitsvelden van de administratieve hervorming à la carte zal uitvoeren, zult u mensen plaatsen in leidinggevende functies, terwijl anderen niet zullen weten waar ze terechtkomen en nog anderen zullen denken dat ze nog wel een opdracht zullen

kunnen vervullen, maar die plaats zal zijn ingenomen. Ik waarschuw u ervoor dat dit zal leiden tot de grootste onzekerheid.

Bij deze hervorming waren we voorstander van een meer selectieve en gerichte bijstelling van de zaken. Ondertussen is gedurende 3 jaar een onrust op het terrein gecreëerd, maar er is in wezen niets gebeurd. Ik vraag u de ambtenaren geen rad voor de ogen te draaien door te zeggen dat met de goedkeuring van dit ontwerp van decreet alles duidelijk is, ook de timing. Het zou wel eens de klassieke 'backlash' kunnen zijn waardoor men nu even zekerheid geeft, maar er nadien een veel grotere onzekerheid intreedt.

Buiten het heel belangrijke punt van de gelijktijdige inwerkingtreding van een aantal hervormingen, heb ik toch een bijzondere zorg voor de afdelingshoofden. Mensen die zes of zeven keer positief zijn geëvalueerd als leidinggevend ambtenaar, krijgen geen voorkeursbehandeling maar worden in continuïteit gewaardeerd in de opdracht die ze hebben vervuld, binnen het kader dat wordt uitgetekend en binnen de nieuwe opdrachten en organisaties die voorliggen. Er zijn ook redenen om ten aanzien van de adjunct-leidinggevend ambtenaren maatregelen te treffen. Een aantal onder hen verkeren in die omstandigheid.

De afdelingshoofden, 300 in aantal, hebben niet allemaal dezelfde loopbaan qua tijdsduur achter de rug, maar ik vraag u dit punt heel concreet te bekijken. Ik ben bezorgd voor hen, niet vanuit enige politieke bekommernis, maar wel vanuit respect en waardering voor de opdracht die ze hebben vervuld. Als de regering een amendement indient op het decreet om ten aanzien van hen een 'gelijketred-oplossing' te geven, zijn wij bereid daarop in te gaan. Die moet in drie bewegingen gebeuren : eerst de leidinggevendenden, dan de adjunct-leidinggevendenden en dan de afdelingshoofden. U moet daartoe echter het initiatief nemen omdat u de bewaker bent van wat in een administratie ten goede moet worden gekeerd.

Mijnheer de minister, u hebt trouwens op 19 juni jongstleden op een bijeenkomst met de ambtenaren uitdrukkelijk gezegd dat het middenkader van een organisatie de scharnierplaats is tussen het primaat van de politiek of wat de leidinggevendenden doen en wat in de uitvoeringsfase zit. U hebt toen aan deze mensen gezegd dat u ervan overtuigd bent dat u hen nodig hebt om deze operatie te laten slagen. Het is de verantwoordelijkheid van de regering en van de meerderheid om daartoe de no-

Van den Brande

dige amendementen in te dienen. Onze fractie is bereid deze amendementen te steunen.

Het beraad, de gesprekken, de besprekingen in de commissie en het onderhoud met de minister-president hebben ons verduidelijkt dat we de principes, uitgangspunten en doelstellingen delen, maar dat we een ander idee hebben over de uitvoering en de aanpak. We zijn er immers niet van overtuigd dat deze uitvoering zal leiden tot een hervorming met een betere dienstverlening en met ambtenaren die zich goed in hun vel voelen en de dragers zijn van de kwaliteit van de samenleving in Vlaanderen.

We hadden het liever anders gewild en daarom zullen we, enigszins ontgoocheld, niet voor dit ontwerp van decreet stemmen. We zullen evenmin tegen stemmen, want we staan achter het bestuurlijk proces. Zelfs vanuit de oppositie willen we de verantwoordelijkheid ervoor helpen dragen. De meerderheid heeft reeds een stukje van de weg afgelegd maar heeft ons op een aantal punten niet kunnen overtuigen. We willen geen groen licht geven in onzekerheid, in het ongewisse, over een hervorming waarvan vandaag niet is bewezen dat ze zal leiden tot een meer performante en betere dienstverlening voor de Vlamingen. (*Applaus bij CD&V*)

De voorzitter : De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, transparantie, verantwoordelijkheid en deugdelijk bestuur zijn maar enkele trefwoorden waarmee de Vlaamse regering dit ontwerp van decreet op 13 mei in de bevoegde commissie inleidde. Sceptici zullen het dure managementstermen noemen. Misschien zijn ze dat wel, want ze hebben hun degelijkheid nog niet bewezen. We kunnen echter niet ontkennen dat we onze mosterd elders hebben gehaald. We sluiten ons aan bij de benadering van het new public management dat ingang vond in de Angelsaksische en Scandinavische wereld. In die landen hebben de principes hun nut wel al bewezen. We constateren met genoegen dat de bestuursprincipes steeds meer ingang vinden in internationale organisaties. Ik ben het er dan ook niet mee eens dat we een sprong in het ongewisse maken.

Het ontwerp van decreet overstijgt de scheiding tussen meerderheid en oppositie. Ik verwijs naar de resolutie van 1997 waarin het Vlaams Parlement duidelijk de wens uitdrukte om het Vlaamse centrale, openbare bestuur te herijken. Volgens de re-

solutie moest er een nieuwe structuur komen van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en vooral een herordening van de vele sui generis Vlaamse openbare instellingen en diensten met afzonderlijk beheer.

Ik verwijs ook naar de gedachtewisselingen die het decreet zijn voorafgegaan in de commissie voor Institutionele Zaken, tijdens deze legislatuur. We zijn duidelijk niet over een nacht ijs gegaan.

Ik verwijs ook naar de benadering van de nieuwe minister-president, die het draagvlak van het decreet zo groot mogelijk wil maken. Ik neem er met genoegen akte van dat die door de oppositie werd geapprecieerd.

Deze structuur is dus niet zomaar een kwestie van hoe de huidige meerderheid haar instellingen wil zien functioneren op het vlak van management en administratie. Het ontwerp van decreet reikt verder dan dat.

Het ontwerp van decreet is opgebouwd uit een aantal assen. Ik som de assen op die mijn fractie belangrijk vindt. In de eerste plaats is het voor ons belangrijk dat er 13 Vlaamse ministeries zullen komen op basis van homogene bevoegdheidspakketten. Ze weerspiegelen de zogenaamde 1 op 1-relatie : 1 minister – 1 ministerie – 1 homogeen bevoegdheidspakket.

Ook belangrijk voor ons zijn de IVA's en de EVA's. Tijdens de commissiewerkzaamheden heeft de regering duidelijk gemaakt dat geen enkele openbare dienst in de Vlaamse Gemeenschap aan deze indeling zal ontsnappen. We kregen kritiek, zowel van binnen het parlement als van het Rekenhof, omdat de criteria om een dienst als een IVA of een EVA, met of zonder rechtspersoonlijkheid, in te delen, te vaag zouden zijn. Ik verwijs naar artikel 4 van het decreet dat duidelijke aanknopingspunten biedt. De Vlaamse regering heeft ook formele motiveeringsplicht over waarom bepaalde diensten in een bepaalde categorie worden onderverdeeld, waardoor willekeur uitgesloten is.

Uit de 13 ministeries, de IVA's en de EVA's – vloeit doorzichtigheid voort, wat het derde principe is. Voor de Vlaamse regering is dat belangrijk. Er is een veel helderder onderscheid tussen voorbereiding en uitvoering van het beleid. Voor het Vlaams Parlement is dat ook een stap vooruit omdat de verantwoordelijkheden duidelijk zijn vastgelegd. Het moet de controlefunctie ook vergemakkelijken.

Gatz

Er blijft ook een algemene Vlaamse overheid bestaan op basis van afspraken en samenwerkingsverbanden tussen de verschillende ministeries en de vele IVA's en EVA's. We moeten verkokering actief tegengaan, wat een permanente opdracht zal zijn. Managementprincipes in het buitenland hebben op dat vlak hun deugdelijkheid al bewezen.

De beleidsvoorbereiding en -uitvoering wordt op een duidelijkere leest geschoeid. De rol van de kabinetten werd ook in de commissies verduidelijkt. Ze worden niet afgeschaft, maar afgeslankt. De beleidsraad vervult een belangrijke scharnierfunctie tussen het administratieve en politieke niveau binnen elk bevoegdheidsdomein.

Er wordt gewerkt met beleidsovereenkomsten en in sommige gevallen met samenwerkingsovereenkomsten. Dat zijn aansturingsinstrumenten die gedetailleerd werden uitgewerkt in de artikels 9 en 15 van het ontwerp van decreet.

Ik wil het nog hebben over de rol van het middenveld. In dit ontwerp van decreet is die rol veeleer beperkt. In het ontwerp inzake de strategische adviesraden is de verankering duidelijker. De visie van de VLD op het middenveld wordt in beide ontwerpen weerspiegeld. Het middenveld hoeft niet meteen in het hart van het bestuur te zitten, maar wel duidelijk in de adviesprocedure. Het is duidelijk dat meerderheid en oppositie in de loop van de discussies op dat punt naar elkaar zijn toegegroeid.

Er moet nog veel gebeuren, want dit is enkel een kaderdecreet. We wachten nu op de organisatie van de afzonderlijke ministeries en op de oprichtingsdecreten van IVA's en EVA's. Het is niet de bedoeling om één skeletdecreet te maken dat voor iedereen hetzelfde is. Er zullen een aantal bestuurlijke beginselen worden vastgelegd die voor alle IVA's en EVA's gelijkaardig zijn. Daarna moet het 'maatschappelijk doel', de opdracht van elke IVA of EVA afzonderlijk duidelijk worden omschreven.

We zijn wel beducht voor telkens een volledig nieuwe discussie voor elke IVA of EVA. Op die manier kan geen administratieve hervorming worden gerealiseerd voor het einde van deze regeerperiode. Er moet een evenwicht worden gezocht tussen wijsheid, snelheid en effectiviteit. De bespreking van de oprichtingsdecreten zal in één commissie in het parlement gebeuren. Dat belet niet dat ook in andere commissies kan worden gedebatteerd over inhoudelijke opdrachten van de IVA's en EVA's. Ik wens duidelijkheid over een zeer we-

lomschreven tijdspad. Dat tijdspad zullen we na de zomer nader kunnen toelichten als de oprichtingsdecreten in het parlement worden behandeld.

Het gaat om de afstemming van drie ontwerpen van decreet – de voorgaande sprekers hebben dat al beklemtoond –, namelijk de strategische adviesraden, het beter bestuurlijk beleid en de comptabiliteit. De timing van dat laatste is in de commissie door de minister-president en de administratie haarfijn uit de doeken gedaan. Dermate gedetailleerde timing heeft ons gerustgesteld. Het is een zware en omvangrijke operatie, maar goed voorbereid en met een realistische timing.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, de regering heeft zich ingespannen om een goed ontwerp van decreet in te dienen en om het draagvlak in dit parlement zo groot mogelijk te maken. De VLD is er dan ook van overtuigd dat er een brede basis bestaat voor een beter bestuurlijk beleid in Vlaanderen. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter : Mevrouw De Lobel heeft het woord.

Mevrouw Hilde De Lobel *(Op de tribune)* : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, de vorige sprekers hebben het gehad over meerderheid en oppositie, over de samenwerking die daar groeit en over teksten die de grens overschrijden. Voor degene die het nog niet begrepen heeft : het gaat slechts om een deel van de oppositie. Ik kom daar straks op terug.

Het Vlaams Blok is tevreden met de ernstige spanningen om de Vlaamse overheid bestuurlijk beter en vernieuwend te maken. De ontwerpen van decreet maken op het eerste gezicht, en zeker bij de naïeve toeschouwer, inderdaad indruk. Inderdaad, met beter bestuurlijk beleid lijkt Vlaanderen echt wel werk te maken van het zogenoemde new public management. Bij nader toezien zijn er heel wat opmerkingen te maken.

Om te beginnen rijst de vraag in hoeverre de Vlamingen gediend zijn met bestuurlijke hervormingen die overduidelijk geschoeid zijn op een Angelsaksische administratieve traditie. De politieke besluitvorming in de Verenigde Staten en in het Verenigd Koninkrijk gaat er geheel anders aan toe dan in Vlaanderen. Vlaanderen heeft echter ook enkele minder mooie elementen van de Belgische, ondoorzichtige bestuurscultuur overgenomen. Zo zijn er bijvoorbeeld de ministeriële kabinetten, een bron van ondoorzichtige besluitvormingen en soms

De Lobel

platte compromissen. De minister-president ontving vorige week maandag 30 juni, vlak voor de eindstemming van beide ontwerpen van decreet in commissie, een delegatie van CD&V in zijn kabinet om samen de plooien in dit ontwerp van kaderdecreet glad te strijken. De andere fracties werden 's namiddags netjes op de hoogte gesteld van de inhoud van het 'bereikte' akkoord. Het is op zich niet oneerbaar om voor dit ontwerp van kaderdecreet een breed draagvlak te zoeken.

Maar in de FET van 2 juli wordt een kat een kat genoemd: 'CD&V is bezorgd dat christen-democratische topambtenaren in de verdrukking zouden komen met dit nieuwe decreet. Minister-president en VLD'er Bart Somers heeft hen gerustgesteld.' Veel meer dan de ronkende verklaringen ervoor en erna vat dit korte persbericht de ware aard van dit onderonsje samen. Het vat ook samen waarom de andere oppositiepartijen niet op het kabinet werden ontvangen. Het Vlaams Blok heeft in deze geen 'klein partijpolitieke' belangen te verdedigen. Wij kunnen dus wellicht als enigen volledig onbevangen en onbelast door een achterban of topambtenaren naar dit ontwerp van decreet kijken.

Tussen de lijnen van het kleine persartikel in de FET kunnen we ook lezen waar de werkelijke pijnpunten van dit ontwerp liggen. Een totaal nieuw, beter, opener bestuurlijk beleid dat komaf maakt met alle ongewenste scheeftrekkingen uit het verleden, daar is iedereen voorstander van. Maar tegelijkertijd speelt er zich een gevecht af om toch zo weinig mogelijk van de oude privileges op te geven. Dat is net hetzelfde als de geit en de kool te willen sparen. Het is een aartsmoeilijke opgave.

En hoe moeilijk dat wel is, werd deze morgen nog maar eens bewezen toen we een e-mail kregen namens de afdelingshoofden in de ministeries en VOI's. Ze voelen zich benadeeld door het voorrangrecht dat aan de andere categorieën leidinggevende ambtenaren bij de laatste wijziging werd gegeven. Zoals gezegd, het is zoals de geit en de kool sparen.

De splitsing van beleidsvoorbereiding en -uitvoering is een duidelijke keuze. Volgens ons kunnen ministeriële kabinetten niet in overeenstemming worden gebracht met deze op zich logische keuze. Ze dreigen zich te mengen in de relatie van verzelfstandigde agentschappen en de dertien agentschappen, de feitelijke ministeries.

Een meer bedrijfseconomische benadering met duidelijke responsabilisering, ook voor wat het budgetbeheer betreft, sluit inderdaad beter aan bij de correcte observatie dat Vlamingen vandaag de dag meer doen dan louter overleven. Ze zijn economisch actief, hebben vaak een eigen zaak, ze denken na hoe spaarzaam ze moeten omgaan met hun middelen en fortuin en wensen later een appeltje voor de dorst te hebben. Hun verwachtingen ten aanzien van de overheid zijn dezelfde. Ze zijn mondig en assertief.

Vlamingen zijn weliswaar gewonnen voor een kosteffectieve, spaarzame en klantgerichte overheid. De privatisering van overheidstaken draagt in het algemeen hun goedkeuring niet weg. Beter bestuurlijk beleid is dan ook een richting die de Vlamingen willen volgen, die ze zelf ook willen. In belangrijke mate kan het model van new public management ingang vinden, ook in Vlaanderen. Laten we dan wel een echte Vlaamse bestuurscultuur ontwikkelen door werk te maken van meer inspraak van de Vlamingen en meer actief openbaar bestuur. Laten we ervoor zorgen dat we Belgische, Franse of jacobijnse elementen van bestuurlijke organisatie achter ons laten. We zijn er volwassen genoeg voor.

Het uitbesteden van overheidstaken is steeds mogelijk via de PPS. Het respectieve decreet is pas goedgekeurd. Het institutionaliseren van zogenaamde privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde instellingen en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid is voor ons echter geen goede zaak. Privaatrechtelijk vormgegeven EVA's neigen te zeer naar privatisering van de wezenlijke overheidsopdrachten, die het algemeen belang zouden moeten dienen. Publiekrechtelijk vormgegeven EVA's volstaan voor die agentschappen die vanwege de aard van hun activiteiten een groot vermogen opbouwen. Ik denk daarbij aan De Lijn.

Het onderscheid tussen intern verzelfstandigde agentschappen en extern verzelfstandigde agentschappen is een duidelijke keuze in dit ontwerp van decreet. De IVA's en EVA's vloeien rechtstreeks voort uit het onderscheid tussen beleidsvoorbereiding en -uitvoering. Het departement neemt de beleidsvoorbereiding op zich en de verzelfstandigde agentschappen voeren het beleid uit.

Laten we ons beperken tot intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid en publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen. Laten we dan ook de term 'departement' vervangen door de term 'ministerie' en laten we spreken over dertien Vlaamse ministeries

De Lobel

die dertien homogene Vlaamse beleidsdomeinen bedienen. En laten we een actief engagement opnemen om de homogene beleidsdomeinen meer te stofferen door homogene bevoegdheden na te streven. Homogene beleidsdomeinen mogen nooit als fetisj dienen om de onvoltooide staatshervorming te vergeten. De beleidscyclus veronderstelt een beleidsevaluatie om een nieuwe cyclus van bijgestuurd beleid mogelijk te maken. Evaluatie blijft een lege doos als de agentschappen die het beleid uitvoeren niet de verantwoordelijkheid dragen voor het behalen van resultaten. De IVA's zonder rechtspersoonlijkheid passen op geen enkele manier in een echte benadering van new public management, weliswaar in een Vlaams bestuurlijk kader. Responsabiliteit betekent immers rechtspersoonlijkheid. Een duidelijke en evenwichtige bepaling van de doelstellingen van de IVA's lukt bovendien maar als ze bij decreet worden opgericht. Een oprichtingsdecreet vergroot het draagvlak voor hun beleidsuitvoerende activiteiten.

Het is nog steeds volstrekt onduidelijk welke criteria de regering gebruikt om de huidige VOI's onder te brengen in IVA's met of zonder rechtspersoonlijkheid. Er is geen enkele dwingende reden voor een zich moderniserende Vlaamse overheid om te blijven werken met IVA's zonder rechtspersoonlijkheid. De IVA's met rechtspersoonlijkheid zouden de regel moeten zijn. We pleiten hier dus voor het omgekeerde van wat de CD&V-fractie voorstelt.

De ondoorzichtigheid van de beleidscyclus en de huidige politiek-ambtelijke context die Vlaanderen in de hand werkt, zal blijven bestaan indien niet alle IVA's even streng worden afgerekend op hun resultaten en op het waarmaken van mijlpalen uit de beheersovereenkomst. De IVA's met rechtspersoonlijkheid, die bij decreet worden opgericht, zijn volgens ons minder onderhevig aan de grillen van elkaar opvolgende coalities.

Volgens een van de lijstjes die tijdens de voorbereiding van dit decreet circuleerden, zou de administratie Wegen een IVA zonder rechtspersoonlijkheid kunnen worden, terwijl de administratie Waterwegen een IVA met rechtspersoonlijkheid zou kunnen worden. Waar blijft de logica? Volgens de bepalingen van het ontwerp van kaderdecreet zou een IVA voor de waterwegen dus een betere beleidsuitvoering kunnen garanderen door die rechtspersoonlijkheid. Waarom zou dat ook niet kunnen gelden voor een IVA voor de wegen?

Vaak wordt te snel beweerd dat het toekennen van rechtspersoonlijkheid aan een IVA eigenlijk steeds neerkomt op een externe verzelfstandiging, omdat het agentschap dan zelfstandig kan beslissen en beheren, terwijl de hiërarchische ondergeschiktheid aan de minister niet langer bestaat. In verband met de beleidsuitvoering is het echter zeer goed denkbaar dat het hiërarchische gezag van de minister blijft behouden en dat daarnaast zelfstandig beslissen, zelfstandig beheren en rechtspersoonlijkheid omwille van de responsabilisering wenselijk zijn en volgens het Vlaams Blok zelfs de regel zouden moeten zijn.

Ons pleidooi voor IVA's met rechtspersoonlijkheid is geen pleidooi voor een schemerzone. De voorstellen in dit ontwerp van kaderdecreet met betrekking tot de IVA's zonder rechtspersoonlijkheid zullen wel leiden tot een schemerzone.

We pleiten verder nog voor een duidelijke verantwoording van de criteria die worden gehanteerd om te bepalen of een agentschap een IVA of een EVA is. Door de verkleuring van de bestuurscultuur in de loop der jaren, zijn die criteria moeilijk vast te leggen. Wanneer bij de parlementaire controle een tegensprekelijk debat over deze criteria wordt gepland, hoeft dat geen probleem te zijn. De criteria moeten expliciet duidelijk zijn en worden verantwoord.

Het Vlaams Parlement moet de toepasselijkheid van de criteria in verband met de keuze voor een IVA of een EVA geregeld evalueren. Zo houdt het Vlaams Parlement ook toezicht op de evaluatie van de beheersovereenkomsten en de manier waarop de Vlaamse regering die uitvoert. In de context van de herwaardering van het parlement en niet louter in de context van het primaat van de politiek, is een aanpassing van het ontwerp van kaderdecreet in die zin wenselijk.

Het Vlaams Blok is van mening dat eventueel onafhankelijk gecoöpteerde bestuurders inspraak mogen hebben in de beheersovereenkomst en de evaluatie van de beheersovereenkomst van een publiekrechtelijk vormgegeven EVA. Op die manier kunnen publiekrechtelijk vormgegeven EVA's op een nog objectievere manier deugdelijk worden geëvalueerd van binnen uit.

Het is een bijzonder pijnlijke zaak dat dit belangrijk decreetgevend werk krachteloos blijft door toedoen van de matte federale werkgever. De algemene bepalingswet moet van kracht worden alvorens het werk aan het comptabiliteitsdecreet kan opschieten. Zonder het comptabiliteitsdecreet is

De Lobel

een decreet over bestuurlijk beleid niet uitvoerbaar. We moeten dus wachten tot 2006. Ondertussen zal er met verschillende boekhoudkundige stelsels naast elkaar worden gewerkt.

Dat is in de gegeven omstandigheden wellicht de meest haalbare kaart, maar het blijft een werkwijze die ons werd opgedrongen door de traagheid van de federale wetgever. Cruciaal voor ons is dat de Vlaamse regering op haar strepen blijft staan in haar relatie met het federale bestuursniveau. Wil ze dat wel, of beschouwt deze regering zich als een aanhangseltje van het federale regeringsniveau? Als dat zo is, is spreken over een moderne bestuurscultuur, een kosteneffectieve bedrijfsvoering en een klantvriendelijke overheid in Vlaanderen niet meer dan een bezigheidstherapie.

In plaats van ons te spiegelen aan het Belgische niveau, zouden we beter scherp toekijken hoe het het Copernicusplan is vergaan. Laten we dezelfde vergissingen niet maken op deelstaatsniveau. De zichtbaarheid van al het succes en al het falen zal veel groter zijn. Dichtbij de burger is namelijk de electorale vertaling van klantgerichtheid in new public management.

Vanuit onze bekommernis om het algemeen Vlaams belang willen we een goede invulling van dit ontwerp van kaderdecreet en de ontwerpen van decreet die nog voorliggen. Vlamingen worden zich langzaam – volgens mij vaak veel te langzaam – bewust van de mogelijkheid die een goed uitgebouwde eigen staat hen oplevert. Toch groeit bij de Vlamingen en bij de organisaties die hen vertegenwoordigen steeds meer de behoefte om min of meer rechtstreeks een invloed uit te oefenen op het beleid. Deze vraag naar participatie is legitiem. De vraag is echter hoe de beleidsmakers en de overheidsdiensten met deze evolutie omgaan, hoe ze deze behoefte hanteerbaar maken.

Het Vlaams Blok heeft het beginsel 'het volk belist' tot zijn waarmerk gemaakt in zijn ijver voor meer rechtstreekse democratie. Meer rechtstreekse democratie zou Vlaanderen goed doen. Het zou veel impliciete afspraken tussen het Vlaamse en het federale niveau aan de oppervlakte brengen. Het zou de leden van het Vlaams Parlement ook dwingen zich in hun decreetgevend werk meer te richten op het algemeen Vlaams belang en minder op de strategische opstelling van de eigen fractie in het spanningsveld tussen het deelstaat- en het federale niveau. Ik moet niemand herinneren aan de onverkwikkelijke, beschamende stoelendans die

zich enkele weken geleden heeft voorgedaan in de richting van het federale parlement. Het voortbestaan van dit spanningsveld is geen goede zaak voor Vlaanderen. Er is echter meer: dit spanningsveld is ook geen goede zaak voor de democratie en voor de kwaliteit van het decreetgevend werk.

We hebben een aantal van onze amendementen, die onze visie weerspiegelen, aangehouden. Indien hier vanmiddag de glazen koepel zou inzakken en onze amendementen zouden worden aangenomen, dan zullen we dit decreet natuurlijk steunen. Ik denk evenwel nu reeds te kunnen aankondigen dat we tegen dit ontwerp van decreet zullen stemmen. *(Applaus bij het VB)*

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer de voorzitter, ik wil opmerken dat het toch merkwaardig is dat een partij als de sp·a bij een hervorming als deze geen inbreng in het debat doet, net zomin als Agalev. Ten aanzien van een hervorming die een dergelijke impact heeft en die een dergelijk draagvlak nodig heeft, betreur ik ten eerste dat dit geen onderwerp meer is van een fundamenteel parlementair debat. Als parlementslid denk ik dat dit op zijn minst eigenaardig is.

De voorzitter : De heer De Batselier heeft het woord.

De heer Norbert De Batselier : De sp·a-fractie is op dit ogenblik in gemeenschappelijke fracties aan het vergaderen om het federale regeerakkoord te bespreken. Ik denk trouwens dat de sp·a voldoende in de commissies heeft bewezen zwaar te kunnen wegen op de decreten, inzonderheid wat de strategische adviesraden betreft.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen *(Op de tribune)* : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, ik wil er de heer Van Rompuy aan herinneren dat de besprekingen in de commissie en tijdens de hoorzittingen erg intens waren. Inhoudelijk is daar grondig werk geleverd, en dat weerspiegelt zich in de uiteindelijke tekst waarin veel amendementen zijn opgenomen. Ik spreek me als regeringslid niet uit over de opportuniteit van de parlementsliden om zich daarover hier nogmaals uit te spreken.

Ik benadruk dat we in Vlaanderen een goede administratie hebben. Onderzoekingen tonen dat

Van Grembergen

aan. Dat betekent evenwel niet dat we niet moeten nadenken over verbeteringen die in een veranderende wereld nodig zijn. Dat is een taak van het parlement. Vorige jaren heeft het parlement in resoluties uitdrukkelijk gezegd dat er veranderingen moeten worden doorgevoerd, ondanks de bekwaamheden van de ambtenaren en de goede werking van onze diensten.

Het voorliggende is dus het resultaat van het werk van regering en parlement. De zes miljoen Vlamingen moet worden gegarandeerd dat er een beter bestuurlijk beleid komt. Vlamingen staan kritisch tegenover elke overheid. De enige overheid die ze echt in het hart dragen, is de gemeentelijke overheid. De andere overheden schijnen veraf. Hier hebben we de bedoeling om de burgers vertrouwd te maken met alle overheden, die snel en efficiënt ten dienste van hen moeten staan.

De operatie is enorm. We willen het werk van de 35.000 ambtenaren herdenken, en daarbij rekening houden met de gevoeligheden van de ambtenaren en hun leidinggevenden zelf. De heer Van den Brande vraagt zich af of we wel zeker weten wat het eindresultaat zal zijn. Dat weten we niet. Als het kader eenmaal is vastgelegd, zullen we dagelijks een beroep moeten doen op de ambtenaren en hun leidinggevenden om stappen vooruit te zetten. Allen die in dat overheidsapparaat werken, zullen dus, ongeacht hun niveau, dagelijks alles in het werk moeten stellen om deze operatie te doen slagen.

Deze operatie kan maar slagen indien daar voldoende communicatie over gevoerd wordt en indien daar voldoende informatie over gegeven wordt. Bovendien moet daarbij een vertrouwensklimaat worden gecreëerd waardoor ambtenaren, ongeacht hun niveau, zich vlot kunnen inschakelen in deze verandering. Daarbij moet worden voorzien in stimulansen, en dit mede via de wijze waarop ze voor hun werk gewaardeerd zullen worden.

Sta me toe nog even in te gaan op enkele concrete vragen. Wat de gegenereerde bijkomende kostprijs betreft, kan ik antwoorden dat voorzien wordt in een meerkost van één miljard frank voor de pensioenen. Voor de andere budgettaire gevolgen werd bij het opzetten en invullen van dit plan bepaald dat de budgettaire consequenties uiteraard moeten worden genomen, zij het met een zo beperkt mogelijke invulling. Die moeten dan heel streng worden opgevolgd.

De veranderingsmanagers en de bijzondere commissarissen hebben in dat verband de opdracht gekregen om, telkens zij een ontwerp van oprichtingsdecreet zullen voorleggen, ook te voorzien in de budgettaire berekening zodat ook die berekening kan worden ingeschat wanneer de decretale voorstellen en ontwerpen aan dit parlement worden voorgelegd. Ook het parlement kan daar dan zijn beoordeling aan geven.

De voorzitter : De heer Van den Brande heeft het woord.

De heer Luc Van den Brande : Mijnheer de minister, er werd in drie activiteitsdomeinen echt wezenlijke voortgang geboekt, terwijl nog heel wat andere zaken op stapel staan.

Bij de behandeling van dit basisdecreet moet het toch mogelijk zijn om een globale inschatting voor te leggen van de meerprijs ?

Minister Paul Van Grembergen : Ik herhaal nogmaals dat voor het meest pregnante en het meest zwaarwichtige, namelijk de pensioenen, voorzien werd in één miljard frank. De andere budgettaire gevolgen zullen eerder beperkt zijn en in het huidige kader geplaatst kunnen worden. Het is ook binnen dat kader dat we zullen trachten te werken.

De heer Luc Van den Brande : Mijnheer de minister, u zegt dus dat er in het kader van de omschakeling van het statuut voorzien wordt in één miljard frank, bijkomend, voor de pensioenlasten. Maar u weet toch ook op voorhand dat, als men gaat van 7 tot 13 en van pakweg 40 tot 80, er los van de pensioenen nog andere aanzienlijke budgettaire consequenties zijn ? Die berekening werd dus nog niet gemaakt ?

Minister Paul Van Grembergen : Neen.

U had ook een vraag met betrekking tot de afdelingshoofden. De bekommernissen die bij die afdelingshoofden, leidinggevende ambtenaren en adjunct-leidinggevende ambtenaren leven, zullen uiteraard mee worden opgenomen in de regeringsbesluiten.

De heer Luc Van den Brande : Volgens de algemene regels zal dit mijns inziens bij decreet moeten gebeuren, te meer omdat nu voor de leidinggevende ambtenaren en de adjunct-leidinggevende ambtenaren een decretale basis wordt ingelegd. Bovenop de algemene regels zal men er, a contrario, uit afleiden – vermits er voor de groepen één en twee

Van den Brande

ook een rechtstreekse decretale basis is – dat er een decretale regeling nodig is.

Een besluitenregeling binnen de organieke regeling is niet mogelijk voor de afdelingshoofden.

Er zijn twee mogelijkheden : ofwel dient u een amendement in op dit ontwerp van kaderdecreet, ofwel wordt er een nieuw, specifiek decreet geschreven.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : De situatie van de afdelingshoofden kan geregeld worden bij besluit van de Vlaamse regering. Mocht blijken, waarde collega, dat dit een foute inschatting is, ben ik uiteraard bereid om met een bijkomend ontwerp van decreet orde op zaken te stellen.

Het is juist dat de afdelingshoofden, als middenkader, ongemeen belangrijk zijn in deze operatie en in alle omstandigheden, of deze operatie nu plaatsvindt of niet. Zij zijn de ruggengraat van het apparaat. Het is dus belangrijk dat hierover duidelijkheid wordt gecreëerd.

Eén van de meest gehoorde opmerkingen van de voorbije twee jaar is dat deze operatie ook de bedoeling heeft een politieke zuivering door te voeren. Dit is niet juist. Bovendien is door de aanvaarding van de amendementen – globaal besproken door meerderheid en oppositie – deze kritiek ontkracht. De ambtenaren hebben zekerheid over de ambtelijke carrière die ze kunnen maken.

De 37 oprichtingsdecreten worden zo spoedig mogelijk aan het parlement overgemaakt, nadat ze aan de Raad van State zijn voorgelegd. De oprichtingsdecreten zullen niet in één reeks worden voorgelegd, maar we doen dit wel met bekwame speed. Na het reces hopen we een aantal ontwerpen van decreet tot oprichting in het parlement te kunnen indienen.

Het parlement, in overleg met de regering en met het Bureau, zal beslissen op welke wijze deze decreten worden besproken : ofwel in de commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken, ofwel in functionele commissies, waarna per decreet een afrondende bespreking volgt in de commissie voor Institutionele en

Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken. Deze commissie blijft dan een overzicht houden over het geheel. Dit is de verantwoordelijkheid van het parlement. Vanuit de regering zullen we proberen stelselmatig deze oprichtingsdecreten voor te leggen.

Mijnheer de voorzitter, de wijze waarop het Vlaams Parlement dit ontwerp van kaderdecreet heeft besproken – over de grenzen van meerderheid en oppositie heen, want in een volgende legislatuur kunnen er andere verantwoordelijkheden zijn met andere partijen die de uitvoerende macht op zich nemen –, toont aan dat dit ontwerp van kaderdecreet, zeker wat betreft de hoofdlijnen, wordt gedragen door het hele parlement. De oppositie gaat akkoord met de grote lijnen van dit ontwerp van kaderdecreet. De andere opmerkingen zullen later nog besproken worden bij de behandeling van de oprichtingsdecreten.

De voorzitter : De heer Van den Brande heeft het woord.

De heer Luc Van den Brande : Ik zou de minister willen bedanken voor zijn benadering van deze problematiek. Hij heeft ons verzekerd dat we de ontwerpen van oprichtingsdecreten grondig zullen bespreken. Het spreekt voor zich dat de minister ons vandaag geen resultaatsverbintenis kan voorleggen en dat enkel de grote lijnen al zijn uitgezet.

Ik heb in dit verband al eens de vergelijking gemaakt met het bouwen van een huis. De ruwbouw is af. We hoeven niet te weten welke kleuren de muren of de gordijnen zullen hebben, maar we willen wel weten hoe we van het gelijkvloers op de eerste verdieping geraken, hoe het gebouw zal worden verwarmd en welk koelingssysteem zal worden geïnstalleerd. Momenteel beschikken we enkel over een schets. Hoe dit gebouw zal worden ingericht, is evenwel essentieel.

De minister heeft duidelijk verklaard dat er nog heel wat moet gebeuren. Hoewel zijn antwoorden op onze vragen eigenlijk niet volstaan, weten we nu wat de Vlaamse regering hierover denkt. Gezien de antwoorden die de minister daarnet heeft gegeven, zullen we opnieuw amendementen op een zestal artikelen indienen.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ?
(*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van kaderdecreet Bestuurlijk Beleid.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

HOOFDSTUK I

Algemene bepaling

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK II

Organisatie van de Vlaamse administratie

Artikel 2

De Vlaamse administratie wordt opgebouwd op basis van homogene beleidsdomeinen.

De Vlaamse regering stelt de homogene beleidsdomeinen vast.

– *Aangenomen.*

Artikel 3

Per homogeen beleidsdomein wordt een Vlaams ministerie opgericht. Een Vlaams ministerie bestaat uit een departement en, desgevallend, intern verzelfstandigde agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid.

Per homogeen beleidsdomein kunnen intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid en extern verzelfstandigde agentschappen worden opgericht.

Per homogeen beleidsdomein richt de Vlaamse regering een beleidsraad op. De beleidsraad is het forum waarop het politieke en het administratieve niveau overleg plegen en dat de regering ondersteunt bij de aansturing van het beleidsdomein. De regering bepaalt de samenstelling van de beleidsraad.

Op dit artikel is een amendement dat luidt als volgt :

Amendement Nr. 44

voorgesteld door mevrouw Hilde De Lobel
en de heer Joris Van Hauthem
na indiening van het verslag

Artikel 3

Het eerste en tweede lid vervangen door wat volgt :

“Per homogeen beleidsdomein wordt een Vlaams ministerie opgericht.

Per homogeen beleidsdomein kunnen intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid en publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen worden opgericht.”.

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

Artikel 4

§ 1. De beleidsondersteunende taken worden toevertrouwd aan de departementen.

§ 2. Taken van beleidsuitvoering worden toevertrouwd aan intern of extern verzelfstandigde agentschappen wanneer voldaan is aan de volgende cumulatieve voorwaarden :

- 1° voldoende massa uitvoeringstaken voor het verzelfstandigde agentschap ;
- 2° meetbaarheid van de door het verzelfstandigde agentschap te leveren producten of diensten ;
- 3° reële mogelijkheid tot aansturing van het verzelfstandigde agentschap op grond van doelmatigheid, prestaties en kwaliteit ;

Voorzitter

4° reëel invulbare informatierelatie.

Als niet is voldaan aan de voorwaarden om taken van beleidsuitvoering aan een verzelfstandigd agentschap toe te vertrouwen, worden de departementen belast met die taken.

§ 3. Per homogeen beleidsdomein wordt tussen de minister, het departement en de verzelfstandigde agentschappen een structurele samenspraak en samenwerking uitgebouwd, met het oog op de optimale realisatie van de beleidsdoelstellingen, en met respect voor ieders taakstelling en verantwoordelijkheid. Vanuit hun taakstelling inzake beleidsuitvoering leveren de agentschappen beleidsgerichte input.

Op dit artikel is een amendement dat luidt als volgt :

Amendement Nr. 45

voorgesteld door mevrouw Hilde De Lobel
en de heer Joris Van Hauthem
na indiening van het verslag

Artikel 4

De woorden “departement” en “departementen” telkens vervangen door respectievelijk de woorden “ministerie” en “ministeries”.

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

Artikel 5

De Vlaamse regering bepaalt de rechtspositieregeling van het personeel van de departementen, de intern verzelfstandigde agentschappen en de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen. De door de Vlaamse regering uitgewerkte regelingen voorzien in een globale interne arbeidsmarkt.

Op dit artikel is een amendement dat luidt als volgt :

Amendement Nr. 46

voorgesteld door mevrouw Hilde De Lobel
en de heer Joris Van Hauthem
na indiening van het verslag

Artikel 5

Op de tweede regel het woord “departementen” vervangen door het woord “ministeries”.

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

Op dit artikel is een amendement tot invoeging van een nieuw artikel 5bis dat luidt als volgt :

Amendement Nr. 56

voorgesteld door de heer Luc Van den Brande,
mevrouw Mieke Van Hecke en de heren
Mark Van der Poorten en Eric Van Rompuy
na indiening van het verslag

Artikel 5bis (nieuw)

Een artikel 5bis invoegen, dat luidt als volgt :

“Artikel 5 bis

§ 1. Het personeel van de departementen, de intern verzelfstandigde agentschappen en de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen bestaat uit personeelsleden in statutair dienstverband.

§ 2. In afwijking van § 1 kunnen personeelsleden in contractueel dienstverband in dienst worden genomen om :

- aan uitzonderlijke en tijdelijke personeelsbehoeften te voldoen, hetzij voor in de tijd beperkte acties, hetzij voor een buitengewone toename van werk ;

Voorzitter

- personeelsleden te vervangen bij gehele of gedeeltelijke afwezigheid wanneer de duur van die afwezigheid tot vervanging noopt ;
- bijkomende of specifieke opdrachten te vervullen ;
- te voorzien in de uitvoering van hooggekwaliificeerde taken.”.

De heer Van den Brande heeft het woord.

De heer Luc Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, we zijn voorstander van het principe dat het in de Vlaamse administratie om statutair personeel gaat. Hoewel de Vlaamse overheid in bepaalde omstandigheden uiteraard een beroep moet doen op contractueel personeel, willen we de principiële keuze voor statutair personeel in dit ontwerp van decreet verankeren. De Vlaamse regering heeft dit principe een evidentie genoemd. Hoewel we op dit vlak niet mogen overdrijven, vind ik dat we evidenties nu en dan best eens in een ontwerp van decreet inschrijven. Dit is wat we met artikel 5bis trachten te bereiken.

In het ontwerp van gemeentedecreet is dit principe overigens ook verankerd. In het kader van de subsidiariteit vind ik dat wat in het ontwerp van gemeentedecreet staat ook voor de centrale administratie moet gelden.

De meerderheidsfracties hebben de kans om zich hierover nog even te bezinnen. De formele reflectietermijn loopt tot de stemming over het ontwerp van decreet. Ik ben er evenwel van overtuigd dat de meerderheidsfracties zich gemakkelijk in dit amendement zullen kunnen vinden.

De voorzitter : De stemming over het amendement wordt aangehouden.

Op het opschrift en de indeling in afdelingen van hoofdstuk III is er een amendement dat luidt als volgt :

Amendement Nr. 47

voorgesteld door mevrouw Hilde De Lobel
en de heer Joris Van Hauthem
na indiening van het verslag

HOOFDSTUK III

Intern verzelfstandigde agentschappen

A. In hoofddorde

Aan het opschrift de woorden “met rechtspersoonlijkheid” toevoegen.

B. In bijkomende orde

De onderverdeling van hoofdstuk III in een afdeling I, Intern verzelfstandigde agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid, en een afdeling II, Intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid, schrappen.

De stemming over het amendement worden aangehouden.

HOOFDSTUK III

Intern verzelfstandigde agentschappen

AFDELING 1

Intern verzelfstandigde agentschappen
zonder rechtspersoonlijkheid

Artikel 6

§ 1. De intern verzelfstandigde agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid zijn diensten van de Vlaamse Gemeenschap die belast worden met

Voorzitter

taken van beleidsuitvoering en die beschikken over operationele autonomie zoals bedoeld in artikel 7.

§ 2. De Vlaamse regering is gemachtigd om intern verzelfstandigde agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid op te richten.

Het oprichtingsbesluit omvat een opsomming van de doelstellingen en taken die aan het intern verzelfstandigde agentschap worden toevertrouwd. Bij het agentschap kan een raadgevend comité worden opgericht.

§ 3. Het hoofd van een intern verzelfstandigd agentschap is het personeelslid dat, onverminderd de mogelijkheid tot delegatie en subdelegatie van die bevoegdheid, en in voorkomend geval bijgestaan door een adjunct, hierna algemeen directeur genoemd, door de Vlaamse regering wordt belast met de algemene leiding, de werking en de vertegenwoordiging van het agentschap.

§ 4. De Vlaamse regering deelt het oprichtingsbesluit van een intern verzelfstandigd agentschap, evenals elke wijziging, opheffing of intrekking ervan, binnen de dertig dagen mee aan het Vlaams Parlement. De Vlaamse regering maakt een afschrift van dit besluit over aan het Rekenhof.

Op dit artikel zijn er amendementen die luiden als volgt :

Amendement Nr. 48

voorgesteld door mevrouw Hilde De Lobel
en de heer Joris Van Hauthem
na indiening van het verslag

Artikel 6

Paragraaf 1 vervangen door wat volgt :

“§ 1. De intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid zijn rechtspersonen die belast worden met taken van beleidsuitvoering, die onderworpen zijn aan het gezag van de Vlaamse regering, maar beschikken over operationele autonomie, zoals bedoeld in artikel 7.”.

Amendement Nr. 49

voorgesteld door mevrouw Hilde De Lobel
en de heer Joris Van Hauthem
na indiening van het verslag

Artikel 6

Paragraaf 2 vervangen door wat volgt :

“§ 2. Intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid worden opgericht bij decreet.”.

Amendement Nr. 57

voorgesteld door de heer Luc Van den Brande,
mevrouw Mieke Van Hecke en de heren
Mark Van der Poorten en Eric Van Rompuy
na indiening van het verslag

Artikel 6

Paragraaf 2, tweede lid, vervangen door wat volgt :

“Het oprichtingsbesluit omvat een opsomming van de doelstellingen en taken die aan het intern verzelfstandigde agentschap worden toevertrouwd. Bij het agentschap wordt een raadgevend comité opgericht. Van deze oprichting kan alleen bij uitdrukkelijke motivering worden afgezien.

Het raadgevend comité wordt samengesteld uit vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld en desgevallend onafhankelijke deskundigen.

De leden van het raadgevend comité worden door de Vlaamse regering benoemd voor een periode van 5 jaar. Voor vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld gebeurt dit op voordracht van representatieve middenveldorganisaties, voor onafhankelijke deskundigen na een openbare oproep tot kandidaatstelling.”.

De heer Van den Brande heeft het woord.

De heer Luc Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, de regering en – in meer of mindere mate – de fracties van de meerderheid zeggen te geloven in het belang en de plaats van het middenveld. U weet : het geloof zonder de werken is dood. (*Opmerkingen van minister Paul Van Grembergen*)

Neen, mijnheer de minister, bij de calvinisten is het anders. Wij zijn voor de subsidiariteit van onderuit, de calvinisten denken dat alles van boven komt.

Wat we willen vervangen in artikel 6, komt gewoon neer op wat in de Memorie staat. De regering stelt dat het middenveld kan worden betrokken in de raadgevende comités, maar wij zeggen dat het middenveld daarbij móet worden betrokken, en dat in de geest van de Memorie.

De voorzitter : De stemmingen over de amendementen en het artikel worden aangehouden.

Artikel 7

De intern verzelfstandigde agentschappen beschikken over operationele autonomie.

Deze operationele autonomie en de wijze waarop de Vlaamse regering in dit kader ten aanzien van het hoofd van het agentschap van haar hiërarchisch gezag kan gebruikmaken, wordt op eenvormige wijze vastgesteld door de Vlaamse regering. Er wordt in ieder geval operationele autonomie gewaarborgd inzake :

- 1° het vaststellen en wijzigen van de organisatiestructuur van het agentschap ;
- 2° de organisatie van de operationele processen met het oog op de realisatie van de afgesproken doelstellingen ;
- 3° de uitvoering van het personeelsbeleid ;
- 4° het aanwenden van de ter beschikking gestelde middelen voor :
 - a) de werking van het agentschap ;
 - b) de uitvoering van de doelstellingen en taken van het agentschap ;
 - c) het sluiten van contracten ter verwezenlijking van de opdrachten van het agentschap ;

5° de interne controle binnen het intern verzelfstandigde agentschap.

De Vlaamse regering kan specifieke delegaties aan het hoofd van het intern verzelfstandigde agentschap verlenen.

– *Aangenomen.*

Artikel 8

Tussen de Vlaamse regering en het hoofd van een intern verzelfstandigd agentschap wordt na onderhandeling een beheersovereenkomst gesloten.

Artikel 1184 van het Burgerlijk Wetboek is niet van toepassing op de beheersovereenkomst. Het intern verzelfstandigd agentschap jegens wie een verbintenis in het beheersovereenkomst niet wordt uitgevoerd, kan enkel de uitvoering van de verplichting eisen, en in voorkomend geval, schadevergoeding vragen, onverminderd de toepassing van de bijzondere sancties bepaald in de beheersovereenkomst.

De beheersovereenkomst, evenals elke verlenging, wijziging, schorsing of ontbinding ervan, wordt, voor de ondertekening ervan, door de Vlaamse regering meegedeeld aan het Vlaams Parlement. Het Vlaams Parlement toetst binnen de maand de overeenstemming tussen de beheersovereenkomst en de doelstellingen van de goedgekeurde beleidsnota.

– *Aangenomen.*

Artikel 9

§ 1. De beheersovereenkomst regelt de volgende aangelegenheden :

- 1° de concretisering van de kwalitatieve en kwantitatieve wijze waarop het agentschap zijn taken moet vervullen, met strategische en operationele doelstellingen, beschreven aan de hand van meetbare criteria ;
- 2° de toekenning van middelen voor de eigen werking van het agentschap en de toekenning van middelen voor de uitvoering van de doelstellingen en taken waarvoor het agentschap werd opgericht ;

Voorzitter

- 3° de voorwaarden waaronder eigen inkomsten of andere financieringen mogen worden verworven of ter beschikking mogen worden gesteld ;
- 4° de informatieverstrekking door het agentschap aan de Vlaamse regering ; er wordt minstens voorzien in een jaarlijks ondernemingsplan en een operationeel plan op middellange en lange termijn ;
- 5° de rapportering door het agentschap aan de Vlaamse regering op basis van beleids- en beheersrelevante indicatoren en kengetallen ; er wordt minstens voorzien in :
- a) een jaarlijks rapport vóór 31 maart van het volgende jaar, betreffende de uitvoering van de beheersovereenkomst gedurende het afgelopen kalenderjaar ;
 - b) een eindrapport betreffende de uitvoering van de beheersovereenkomst sinds de inwerkingtreding ervan, zes maanden vóór het aflopen van de duurtijd van de beheersovereenkomst ;
- 6° in voorkomend geval, de structuur van de tarieven die betrekking hebben op de door het agentschap aan de burgers te leveren diensten ;
- 7° in voorkomend geval, de gedragsregels die betrekking hebben op de door het agentschap aan de burgers te leveren diensten ;
- 8° in voorkomend geval, de bepalingen inzake de toewijzing door de Vlaamse regering aan het agentschap van bijzondere opdrachten die aansluiten bij de doelstellingen van het agentschap ;
- 9° de maatregelen bij niet-naleving door een partij van haar verbintenissen uit hoofde van de beheersovereenkomst en de bepalingen inzake beslechting van geschillen die rijzen bij de uitvoering van de beheersovereenkomst ;
- 10° de omstandigheden waarin en de wijze waarop de beheersovereenkomst kan worden verlengd, gewijzigd, geschorst en ontbonden ;
- 11° de wijze waarop de beheersovereenkomst, de verlenging, de wijziging, de schorsing en de ontbinding ervan worden bekendgemaakt.

§ 2. De Vlaamse regering kan de inhoud, vorm, modaliteiten, opvolging en evaluatie van de beheersovereenkomsten nader regelen bij besluit.

§ 3. Onder voorbehoud van de mogelijkheid tot verlenging, wijziging, schorsing en ontbinding van de beheersovereenkomst, wordt die gesloten voor een periode die eindigt uiterlijk negen maanden na de beëdiging van een nieuwe Vlaamse regering na algehele vernieuwing van het Vlaams Parlement.

De beheersovereenkomst en de uitvoering ervan wordt jaarlijks geëvalueerd door de Vlaamse regering.

§ 4. Als bij het verstrijken van een beheersovereenkomst geen nieuwe beheersovereenkomst in werking is getreden, wordt de bestaande overeenkomst van rechtswege verlengd, tot op het ogenblik dat een nieuwe beheersovereenkomst in werking treedt.

Als geen nieuwe beheersovereenkomst in werking is getreden binnen een termijn van één jaar na de in het voorgaande lid bedoelde verlenging, of wanneer een beheersovereenkomst werd ontbonden of geschorst, kan de Vlaamse regering na overleg met het hoofd van het intern verzelfstandigde agentschap voorlopige regels vaststellen inzake de in paragraaf 1 bedoelde aangelegenheden. Deze voorlopige regels zullen als beheersovereenkomst gelden tot op het ogenblik dat een nieuwe beheersovereenkomst in werking treedt.

– *Aangenomen.*

AFDELING 2**Intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid****Artikel 10**

§ 1. Intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid zijn rechtspersonen die belast worden met taken van beleidsuitvoering, die onderworpen zijn aan het gezag van de Vlaamse regering maar beschikken over operationele autonomie zoals bedoeld in artikel 7.

§ 2. Intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid worden opgericht bij decreet.

Voorzitter

Het oprichtingsdecreet omvat een opsomming van de doelstellingen en taken die aan het intern verzelfstandigde agentschap met rechtspersoonlijkheid worden toevertrouwd. Bij het agentschap kan een raadgevend comité worden opgericht.

§ 3. Een intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid wordt slechts opgericht na een voorafgaande afweging van de voor- en nadelen van het verlenen van rechtspersoonlijkheid en als hieruit blijkt dat een intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid niet dezelfde voordelen kan bieden.

§ 4. De artikelen 6, § 3, 7, 8, 9, 24, 25, 26, 27 en 28 zijn toepasselijk op de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid.

Op dit artikel zijn er amendementen die luiden als volgt :

Amendement Nr. 50

voorgesteld door mevrouw Hilde De Lobel
en de heer Joris Van Hauthem
na indiening van het verslag

Artikel 10

Dit artikel vervangen door wat volgt :

“Artikel 10

De artikelen 24 tot 28 zijn toepasselijk op de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid.”.

Amendement Nr. 58

voorgesteld door de heer Luc Van den Brande,
mevrouw Mieke Van Hecke en de heren
Mark Van der Poorten en Eric Van Rompuy
na indiening van het verslag

AFDELING 2

Intern verzelfstandigde agentschappen
met rechtspersoonlijkheid

Deze afdeling, bestaande uit het artikel 10, schrappen.

De heer Van den Brande heeft het woord.

De heer Luc Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, daarnet en ook in de commissie hebben we herhaaldelijk gesteld dat de rechtsfiguur van de IVA met rechtspersoonlijkheid absoluut niet zinvol is. Iedereen is daarvan overtuigd. Ik heb er in dit debat niet zoveel over gehoord. Het lijkt ons daarom het beste om dat te schrappen. Daarom vinden we dat deze afdeling het beste uit dit ontwerp verdwijnt, en dus ook het artikel 10.

De voorzitter : De stemmingen over de amendementen en het artikel worden aangehouden.

Op hoofdstuk IV is er een amendement dat luidt als volgt :

Amendement Nr. 51

voorgesteld door mevrouw Hilde De Lobel
en de heer Joris Van Hauthem
na indiening van het verslag

HOOFDSTUK IV

Extern verzelfstandigde agentschappen

Dit hoofdstuk vervangen door wat volgt :

“HOOFDSTUK IV

Publiekrechtelijk vormgegeven
extern verzelfstandigde agentschappen

AFDELING 1

Toepassingsgebied

Artikel 11

§ 1. Dit hoofdstuk is van toepassing op de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen die afhangen van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest.

§ 2. Tot de categorie van de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen behoort elke rechtspersoon die :

Voorzitter

1° door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest wordt opgericht voor het vervullen van taken van beleidsuitvoering, of waarin die overheden met dat doel participeren ;

2° en onder een determinerende invloed staat van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest, hetgeen blijkt als :

- a) ofwel de werkzaamheden ervan in hoofdzaak gefinancierd of gedekt worden door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest ;
- b) ofwel het beheer ervan onderworpen is aan het toezicht van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest ;
- c) ofwel de leden van de bestuursorganen voor meer dan de helft door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest zijn aangewezen, in voorkomend geval met uitsluiting van de onafhankelijke bestuurders bedoeld in artikel 18, § 2 ;

3° met uitsluiting van volgende rechtspersonen :

- a) de inrichtende macht van het Gemeenschapsonderwijs en de onderwijsinstellingen die gefinancierd of gesubsidieerd worden door de Vlaamse Gemeenschap ;
- b) de sociale huisvestingsmaatschappijen ;
- c) de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid.

§ 3. Een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap wordt opgericht na een voorafgaande afweging van de voor- en de nadelen van externe verzelfstandiging en als hieruit blijkt dat een interne verzelfstandiging met rechtspersoonlijkheid niet dezelfde voordelen kan bieden.

Als voordelen voor externe verzelfstandiging gelden minimaal :

- 1° de mogelijkheid te voorzien in een verregaande autonomie en onafhankelijkheid van de uitvoering ;
- 2° het mogelijk maken van een structurele medezeggenschap van of een financiële participatie van een andere overheid of andere personen.

AFDELING 2**Deelname in andere rechtspersonen****Artikel 12**

Met uitzondering voor de participaties in het kader van de Vlaamse publiek-private samenwerkingsprojecten, kunnen de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen binnen de perken van hun maatschappelijk doel instellingen, verenigingen en ondernemingen oprichten, erin deelnemen of zich erin laten vertegenwoordigen. Ingeval deze oprichting, deelneming of vertegenwoordiging gebeurt met het oog op de uitvoering van taken van beleidsuitvoering, moet daartoe een voorafgaande machtiging door de Vlaamse regering worden verleend. De verleende machtigingen worden binnen dertig dagen meegedeeld aan het Vlaams Parlement.

AFDELING 3**Definitie en oprichting****Artikel 13**

De publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen zijn de in artikel 11 bedoelde rechtspersonen, waarvan de rechtsvorm niet in overeenstemming is met de dwingende bepalingen van het private vennootschaps- of verenigingsrecht.

De publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen worden opgericht bij decreet.

AFDELING 4**Beheersovereenkomst****Artikel 14**

§ 1. Tussen de Vlaamse regering, die optreedt voor de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest enerzijds en een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap anderzijds, wordt na onderhandeling een beheersovereenkomst gesloten.

Voorzitter

Het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap wordt bij het sluiten van de beheersovereenkomst vertegenwoordigd door de raad van bestuur.

Artikel 1184 van het Burgerlijk Wetboek is niet van toepassing op de beheersovereenkomst. Het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap jegens wie een verbintenis in het beheerscontract niet wordt uitgevoerd, kan enkel de uitvoering van de verplichting eisen, en in voorkomend geval, schadevergoeding vragen, onverminderd de toepassing van de bijzondere sancties bepaald in de beheersovereenkomst.

§ 2. De beheersovereenkomst, evenals elke verlenging, wijziging, schorsing of ontbinding ervan, wordt door de Vlaamse regering binnen dertig kalenderdagen meegedeeld aan het Vlaams Parlement.

Artikel 15

§ 1. De beheersovereenkomst regelt de volgende aangelegenheden :

- 1° de concretisering van de kwalitatieve en kwantitatieve wijze waarop het agentschap zijn taken moet vervullen, met strategische en operationele doelstellingen, beschreven aan de hand van meetbare criteria ;
- 2° de toekenning van middelen voor enerzijds de eigen werking van het agentschap en anderzijds de uitvoering van de doelstellingen en taken waarvoor het agentschap werd opgericht ;
- 3° de voorwaarden waaronder eigen inkomsten of andere financieringen mogen worden verworven of ter beschikking mogen worden gesteld ;
- 4° de informatieverstrekking door het agentschap aan de Vlaamse regering ; er wordt minstens voorzien in een jaarlijks ondernemingsplan en een operationeel plan op middellange en lange termijn ;
- 5° de rapportering door het agentschap aan de Vlaamse regering op basis van beleids- en beheersrelevante indicatoren en kengetallen ; er wordt minstens voorzien in :

a) een jaarlijks rapport vóór 1 maart van het volgende jaar, betreffende de uitvoering van de beheersovereenkomst gedurende het afgelopen kalenderjaar ;

b) een eindrapport betreffende de uitvoering van de beheersovereenkomst sinds de inwerkingtreding ervan, zes maanden voor het aflopen van de duurtijd van de beheersovereenkomst ;

6° in voorkomend geval, de structuur van de tarieven die betrekking hebben op de door het agentschap aan de burgers te leveren diensten ;

7° in voorkomend geval, de gedragsregels die betrekking hebben op de door het agentschap aan de burgers te leveren diensten ;

8° in voorkomend geval, de bepalingen inzake de toewijzing door de Vlaamse regering aan het agentschap van bijzondere opdrachten die aansluiten bij de doelstellingen van het agentschap ;

9° de maatregelen bij niet-naleving door een partij van haar verbintenissen uit hoofde van de beheersovereenkomst en de bepalingen inzake beslechting van geschillen die rijzen bij de uitvoering van de beheersovereenkomst ;

10° de omstandigheden waarin en de wijze waarop de beheersovereenkomst kan worden verlengd, gewijzigd, geschorst en ontbonden ;

11° de wijze waarop de beheersovereenkomst, de verlenging, de wijziging, de schorsing en de ontbinding ervan worden bekendgemaakt.

§ 2. De Vlaamse regering kan de inhoud, vorm, modaliteiten, opvolging en evaluatie van de beheersovereenkomsten nader regelen bij besluit.

Artikel 16

§ 1. Onder voorbehoud van de mogelijkheid tot verlenging, wijziging, schorsing en ontbinding van de beheersovereenkomst, wordt die gesloten voor een periode die eindigt uiterlijk negen maanden na de beëindiging van een nieuwe Vlaamse regering na algehele vernieuwing van het Vlaams Parlement.

De beheersovereenkomst en de uitvoering ervan wordt jaarlijks geëvalueerd door de Vlaamse regering, in overleg met de eventueel gecoöpteerde onafhankelijke leden van de raad van bestuur van het

Voorzitter

publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap.

§ 2. Als bij het verstrijken van een beheersovereenkomst geen nieuwe beheersovereenkomst in werking is getreden, wordt de bestaande overeenkomst van rechtswege verlengd, tot op het ogenblik dat een nieuwe beheersovereenkomst in werking treedt.

Als geen nieuwe beheersovereenkomst in werking is getreden binnen een termijn van één jaar na de in het voorgaande lid bedoelde verlenging, of wanneer een beheersovereenkomst werd ontbonden of geschorst, kan de Vlaamse regering na overleg met het in kwestie publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap voorlopige regels vaststellen inzake de in artikel 15 bedoelde aangelegenheden.

Deze voorlopige regels zullen als nieuwe beheersovereenkomst gelden tot op het ogenblik dat een nieuwe beheersovereenkomst in werking treedt.

AFDELING 5**Bestuur****Artikel 17**

Ieder publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap heeft een raad van bestuur die als college bevoegd is om alle handelingen te verrichten die nodig of dienstig zijn voor de verwezenlijking van het doel van het agentschap.

Artikel 18

§ 1. De leden van de raad van bestuur, de onafhankelijke leden uitgezonderd, worden door de Vlaamse regering aangesteld voor een hernieuwbare termijn van vijf jaar die in beginsel aanvangt zes maanden na de beëdiging van een nieuwe Vlaamse regering na algehele vernieuwing van het Vlaams-Parlement. Wanneer tussen de beëdiging van twee opeenvolgende regeringen minder of meer dan vijf jaar is verlopen, wordt deze termijn overeenkomstig aangepast.

Wanneer in de loop van de in het eerste lid bepaalde termijn een mandaat van lid van de raad van bestuur vrijkomt, stelt de Vlaamse regering een nieuwe mandataris aan die het mandaat overneemt voor de nog resterende looptijd ervan.

In voorkomend geval wordt het mandaat van al de zittende bestuurders ambtshalve verlengd tot wanneer de Vlaamse regering bij het verstrijken van de overeenkomstig het eerste lid bepaalde termijn de leden van de raad van bestuur heeft aangesteld.

§ 2. De door de Vlaamse regering aangestelde leden van de raad van bestuur kunnen bij consensus onafhankelijke bestuurders coöpteren, voor een termijn die eindigt uiterlijk samen met de in § 1 bedoelde termijn. De onafhankelijke bestuurders, waarvan het aantal een vierde van het aantal stemgerechtigde leden van de raad van bestuur niet mag overschrijden, worden gecoöpteerd vanwege hun voor het bestuur van het agentschap relevante expertise en vanwege hun onafhankelijkheid ten aanzien van het dagelijks bestuur van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap, de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest en de andere personen die eventueel participeren of vertegenwoordigd zijn in het agentschap.

§ 3. De door de Vlaamse regering voorgedragen leden van de raad van bestuur kunnen te allen tijde worden ontslagen door de Vlaamse regering. De onafhankelijke bestuurders kunnen te allen tijde bij tweederde meerderheid ontslagen worden door de leden van de raad van bestuur die door de Vlaamse regering zijn aangesteld.

§ 4. De Vlaamse regering zal een organieke regeling inzake de vergoeding van bestuurders bepalen.

Artikel 19

Als een bestuurder, rechtstreeks of onrechtstreeks, een belang van vermogensrechtelijke aard heeft dat strijdig is met een beslissing of een verrichting die tot de bevoegdheid behoort van de raad van bestuur, mag hij niet deelnemen aan de beraadslagingen van de raad van bestuur over deze verrichtingen of beslissingen, noch aan de stemming in dat verband.

Voorzitter**Artikel 20**

De bestuurders zijn verantwoordelijk voor de vervulling van de hun opgedragen taak en aansprakelijk voor de tekortkomingen in hun bestuur. Zij zijn hetzij jegens het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap, hetzij jegens derden, hoofdelijk aansprakelijk voor alle schade die het gevolg is van overtreding van dit decreet, het oprichtingsdecreet van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap en de uitvoeringsbesluiten van die decreten.

Ten aanzien van de overtredingen waaraan zij geen deel hebben gehad, worden de bestuurders van die aansprakelijkheid ontheven als hun geen schuld kan worden verweten en als zij die overtredingen hebben aangeklaagd bij de Vlaamse regering binnen een maand nadat zij er kennis van hebben gekregen.

Jaarlijks beslist de Vlaamse regering over de aan de bestuurders te verlenen kwijting, na goedkeuring van de rekeningen door het Vlaams Parlement. Deze kwijting is alleen rechtsgeldig wanneer de ware toestand van het agentschap niet wordt verborgen door enige weglating of onjuiste opgave in de rekeningen van het agentschap of in de rapportering betreffende de uitvoering van de beheersovereenkomst.

Artikel 21

§ 1. Onder voorbehoud van eventuele andere onverenigbaarheden, is het mandaat van bestuurder van een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap onverenigbaar met het mandaat of de functie van :

1° lid van het Vlaams Parlement ;

2° lid van de Vlaamse regering ;

3° personeelslid van het extern verzelfstandigde agentschap, de gedelegeerd bestuurder in voorkomend geval uitgezonderd ;

4° personeelslid van het departement of een intern of extern verzelfstandigd agentschap van hetzelfde beleidsdomein.

§ 2. Wanneer een bestuurder de bepalingen van § 1 overtreedt, beschikt hij over een termijn van drie

maanden om de mandaten of functies die tot de onverenigbaarheid aanleiding geven, neer te leggen.

Als de bestuurder nalaat de onverenigbare mandaten of functies neer te leggen, wordt hij na afloop van de in het eerste lid bepaalde termijn van rechtswege geacht zijn mandaat in het agentschap te hebben neergelegd, zonder dat dit afbreuk doet aan de rechtsgeldigheid van de handelingen die hij inmiddels heeft gesteld of van de beraadslagingen waaraan hij inmiddels heeft deelgenomen. In zijn vervanging wordt voorzien overeenkomstig de bepalingen in artikel 18.

Artikel 22

§ 1. De raad van bestuur en de managementfunctie van een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap worden volgens een van de volgende modellen gestructureerd :

1° de Vlaamse regering wijst uit de door haar aangestelde leden van de raad van bestuur een gedelegeerd bestuurder aan die belast is met het dagelijks bestuur ;

2° de raad van bestuur stelt het hoofd van het agentschap aan dat belast is met het dagelijks bestuur.

§ 2. De raad van bestuur kan bevoegdheden delegeren aan de organen die hij intern opricht, alsook aan, naar gelang van het geval, het hoofd of de gedelegeerd bestuurder.

AFDELING 6**Toezicht****Artikel 23**

Een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap staat onder het toezicht van de Vlaamse regering overeenkomstig de bepalingen van dit decreet.

De Vlaamse regering kan te allen tijde ter plaatse inzage nemen van de boeken, brieven, notulen en, in het algemeen, van alle documenten en geschriften van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap. Ze kan van de

Voorzitter

gedelegeerd bestuurder of van het hoofd van het agentschap en van de leden van de raad van bestuur alle ophelderingen en inlichtingen vorderen en alle verificaties laten verrichten die ze nodig acht.

AFDELING 7**Financiële bepalingen****Artikel 24**

§ 1. De publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen kunnen verplicht worden hun financiële rekeningen te hebben en hun beleggingen onder te brengen bij een door de Vlaamse regering aan te wijzen kredietinstelling.

§ 2. De Vlaamse regering wordt ertoe gemachtigd de modaliteiten van § 1 te bepalen.

§ 3. De middelen die vanuit de begroting van de Vlaamse Gemeenschap aan de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen toegekend worden, mogen gestort worden via rekeningen die hiertoe door de Vlaamse Gemeenschap bij haar financiële instelling en op haar naam geopend worden.

Artikel 25

Publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen kunnen verplicht worden de Vlaamse Gemeenschap als lasthebber aan te wijzen voor hun financieringen. De Vlaamse regering stelt de lijst vast van de agentschappen waarvoor de Vlaamse Gemeenschap kan optreden als lasthebber bij het aangaan van leningen.

Artikel 26

Publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen kunnen door de Vlaamse regering verplicht worden verzekeringen aan te gaan bij een of meer door de Vlaamse regering aan te wijzen instellingen.

AFDELING 8**Diverse bepalingen****Artikel 27**

De publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen worden met de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest gelijkgesteld voor de toepassing van de wetten en decreten betreffende de indirecte en directe belastingen waarvoor de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest bevoegd is het toepassingsgebied te bepalen.

Artikel 28

§ 1. Op verzoek van een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap en met akkoord van de Vlaamse regering kunnen de door de Vlaamse regering aangestelde personeelsleden belast worden met het invorderen van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen in naam en voor rekening van dit agentschap.

De met invordering belaste personeelsleden zijn gemachtigd om een dwangbevel uit te vaardigen. Het dwangbevel wordt gevisieerd en uitvoerbaar verklaard door het daartoe door de Vlaamse regering aangewezen personeelslid en wordt betekend bij exploit van een gerechtsdeurwaarder.

§ 2. Onverminderd specifieke regelingen in wetten, decreten en verordeningen, zijn de in § 1 bedoelde personeelsleden gemachtigd om, mits instemming van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap in kwestie, aan de schuldenaars van onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen die bijzondere omstandigheden kunnen bewijzen, uitstel van betaling toe te staan en gedeeltelijke betalingen vooreerst op het kapitaal aan te rekenen.

De in § 1 bedoelde personeelsleden kunnen, met instemming van het betrokken publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap in kwestie, gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de schuld in intresten verlenen wanneer de schuldenaar kennelijk onvermogen is.”.

De stemmingen over het amendement en de artikelen 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30 en 31 worden aangehouden.

Voorzitter**HOOFDSTUK IV****Extern verzelfstandigde agentschappen****AFDELING 1****Toepassingsgebied****Artikel 11**

§ 1. Dit hoofdstuk is van toepassing op de extern verzelfstandigde agentschappen die afhangen van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest.

§ 2. Tot de categorie van de extern verzelfstandigde agentschappen behoort elke rechtspersoon die :

1° door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest wordt opgericht voor het vervullen van taken van beleidsuitvoering, of waarin die overheden met dat doel participeren ;

2° en onder een determinerende invloed staat van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest, hetgeen blijkt als :

- a) ofwel de werkzaamheden ervan in hoofdzaak gefinancierd of gedekt worden door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest ;
- b) ofwel het beheer ervan onderworpen is aan het toezicht van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest ;
- c) ofwel de leden van de bestuursorganen voor meer dan de helft door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest zijn aangewezen, in voorkomend geval met uitsluiting van de onafhankelijke bestuurders bedoeld in artikel 18, § 2 ;

3° met uitsluiting van volgende rechtspersonen :

a) de inrichtende macht van het Gemeenschapsonderwijs en de onderwijsinstellingen die gefinancierd of gesubsidieerd worden door de Vlaamse Gemeenschap ;

b) de socialehuisvestingsmaatschappijen ;

c) de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid.

§ 3. Een extern verzelfstandigd agentschap wordt opgericht na een voorafgaande afweging van de voor- en de nadelen van externe verzelfstandiging en als hieruit blijkt dat een interne verzelfstandiging niet dezelfde voordelen kan bieden.

Als voordelen voor externe verzelfstandiging gelden minimaal :

- 1° de mogelijkheid te voorzien in een verregaande autonomie en onafhankelijkheid van de uitvoering ;
- 2° het mogelijk maken van een structurele medezeggenschap of een financiële participatie van een andere overheid of andere personen.

AFDELING 2**Deelname in andere rechtspersonen****Artikel 12**

Met uitzondering voor de participaties in het kader van de Vlaamse publiek-private samenwerkingsprojecten, kunnen de extern verzelfstandigde agentschappen binnen de perken van hun maatschappelijk doel instellingen, verenigingen en ondernemingen oprichten, erin deelnemen of zich erin laten vertegenwoordigen. Ingeval deze oprichting, deelneming of vertegenwoordiging gebeurt met het oog op de uitvoering van taken van beleidsuitvoering, moet daartoe een voorafgaande machtiging door de Vlaamse regering worden verleend. De verleende machtigingen worden binnen dertig dagen meegedeeld aan het Vlaams Parlement.

Voorzitter

AFDELING 3

De publiekrechtelijk vormgegeven extern
verzelfstandigde agentschappen

ONDERAFDELING 1

Definitie en oprichting

Artikel 13

De publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen zijn de in artikel 11 bedoelde rechtspersonen, waarvan de rechtsvorm niet in overeenstemming is met de dwingende bepalingen van het private vennootschaps- of verenigingsrecht.

De publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen worden opgericht bij decreet.

ONDERAFDELING 2

Beheersovereenkomst

Artikel 14

§ 1. Tussen de Vlaamse regering die optreedt voor de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest enerzijds en een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap anderzijds, wordt na onderhandeling een beheersovereenkomst gesloten.

Het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap wordt bij het sluiten van de beheersovereenkomst vertegenwoordigd door de raad van bestuur.

Artikel 1184 van het Burgerlijk Wetboek is niet van toepassing op de beheersovereenkomst. Het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap jegens wie een verbintenis in het beheersovereenkomst niet wordt uitgevoerd, kan enkel de uitvoering van de verplichting eisen, en in voorkomend geval, schadevergoeding vragen, onverminderd de toepassing van de bijzondere sancties bepaald in de beheersovereenkomst.

§ 2. De beheersovereenkomst, evenals elke verlenging, wijziging, schorsing of ontbinding ervan, wordt, voor de ondertekening ervan, door de Vlaamse regering meegedeeld aan het Vlaams Parlement. Het Vlaams Parlement toetst binnen de maand de overeenstemming tussen de beheersovereenkomst en de doelstellingen van de goedgekeurde beleidsnota.

Artikel 15

§ 1. De beheersovereenkomst regelt de volgende aangelegenheden :

- 1° de concretisering van de kwalitatieve en kwantitatieve wijze waarop het agentschap zijn taken moet vervullen, met strategische en operationele doelstellingen, beschreven aan de hand van meetbare criteria ;
- 2° de toekenning van middelen voor enerzijds de eigen werking van het agentschap en anderzijds de uitvoering van de doelstellingen en taken waarvoor het agentschap werd opgericht ;
- 3° de voorwaarden waaronder eigen inkomsten of andere financieringen mogen worden verworven of ter beschikking mogen worden gesteld ;
- 4° de informatieverstrekking door het agentschap aan de Vlaamse regering ; er wordt minstens voorzien in een jaarlijks ondernemingsplan en een operationeel plan op middellange en lange termijn ;
- 5° de rapportering door het agentschap aan de Vlaamse regering op basis van beleids- en beheersrelevante indicatoren en kengetallen ; er wordt minstens voorzien in :
 - a) een jaarlijks rapport vóór 31 maart van het volgende jaar, betreffende de uitvoering van de beheersovereenkomst gedurende het afgelopen kalenderjaar ;
 - b) een eindrapport betreffende de uitvoering van de beheersovereenkomst sinds de inwerkingtreding ervan, zes maanden voor het aflopen van de duurtijd van de beheersovereenkomst ;
- 6° in voorkomend geval, de structuur van de tarieven die betrekking hebben op de door het agentschap aan de burgers te leveren diensten ;

Voorzitter

- 7° in voorkomend geval, de gedragsregels die betrekking hebben op de door het agentschap aan de burgers te leveren diensten ;
- 8° in voorkomend geval, de bepalingen inzake de toewijzing door de Vlaamse regering aan het agentschap van bijzondere opdrachten die aansluiten bij de doelstellingen van het agentschap ;
- 9° de maatregelen bij niet-naleving door een partij van haar verbintenissen uit hoofde van de beheersovereenkomst en de bepalingen inzake beslechting van geschillen die rijzen bij de uitvoering van de beheersovereenkomst ;
- 10° de omstandigheden waarin en de wijze waarop de beheersovereenkomst kan worden verlengd, gewijzigd, geschorst en ontbonden ;
- 11° de wijze waarop de beheersovereenkomst, de verlenging, de wijziging, de schorsing en de ontbinding ervan worden bekendgemaakt.

§ 2. De Vlaamse regering kan in dit kader de inhoud, vorm, modaliteiten, opvolging en evaluatie van de beheersovereenkomsten nader regelen bij besluit.

Artikel 16

§ 1. Onder voorbehoud van de mogelijkheid tot verlenging, wijziging, schorsing en ontbinding van de beheersovereenkomst, wordt die gesloten voor een periode die eindigt uiterlijk negen maanden na de beëdiging van een nieuwe Vlaamse regering na algehele vernieuwing van het Vlaams Parlement.

De beheersovereenkomst en de uitvoering ervan wordt jaarlijks geëvalueerd door de Vlaamse regering.

§ 2. Als bij het verstrijken van een beheersovereenkomst geen nieuwe beheersovereenkomst in werking is getreden, wordt de bestaande overeenkomst van rechtswege verlengd, tot op het ogenblik dat een nieuwe beheersovereenkomst in werking treedt.

Als geen nieuwe beheersovereenkomst in werking is getreden binnen een termijn van één jaar na de in het voorgaande lid bedoelde verlenging, of wanneer een beheersovereenkomst werd ontbonden of

geschorst, kan de Vlaamse regering na overleg met het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap in kwestie voorlopige regels vaststellen inzake de in artikel 15 bedoelde aangelegenheden. Deze voorlopige regels zullen als nieuwe beheersovereenkomst gelden tot op het ogenblik dat een nieuwe beheersovereenkomst in werking treedt.

ONDERAFDELING 3**Bestuur****Artikel 17**

Ieder publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap heeft een raad van bestuur die als college bevoegd is om alle handelingen te verrichten die nodig of dienstig zijn voor de verwezenlijking van het doel van het agentschap.

Op dit artikel is er een amendement dat luidt als volgt :

Amendement Nr. 59

voorgesteld door de heer Luc Van den Brande, mevrouw Mieke Van Hecke en de heren Mark Van der Poorten en Eric Van Rompuy na indiening van het verslag

Artikel 17

Een tweede lid toevoegen, dat luidt als volgt :

“De raad van bestuur wordt samengesteld uit vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld en desgevallend onafhankelijke deskundigen.”.

De stemming over het amendement wordt aangehouden.

Artikel 18

§ 1. De leden van de raad van bestuur, de onafhankelijke leden uitgezonderd, worden door de Vlaamse regering aangesteld voor een hernieuwba-

Voorzitter

re termijn van vijf jaar die in beginsel aanvangt zes maanden na de beëdiging van een nieuwe Vlaamse regering na algehele vernieuwing van het Vlaams Parlement. Wanneer tussen de beëdiging van twee opeenvolgende regeringen minder of meer dan vijf jaar is verlopen, wordt deze termijn overeenkomstig aangepast.

Wanneer in de loop van de in het eerste lid bepaalde termijn een mandaat van lid van de raad van bestuur vrijkomt, stelt de Vlaamse regering een nieuwe mandataris aan die het mandaat overneemt voor de nog resterende looptijd ervan.

In voorkomend geval wordt het mandaat van al de zittende bestuurders ambtshalve verlengd tot wanneer de Vlaamse regering bij het verstrijken van de overeenkomstig het eerste lid bepaalde termijn de leden van de raad van bestuur heeft aangesteld.

§ 2. De door de Vlaamse regering aangestelde leden van de raad van bestuur kunnen bij consensus onafhankelijke bestuurders coöpteren, voor een termijn die eindigt uiterlijk samen met de in § 1 bedoelde termijn. De onafhankelijke bestuurders, waarvan het aantal een vierde van het aantal stemgerechtigde leden van de raad van bestuur niet mag overschrijden, worden gecoöpteerd vanwege hun voor het bestuur van het agentschap relevante expertise en vanwege hun onafhankelijkheid ten aanzien van het dagelijks bestuur van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap, de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest en de andere personen die eventueel participeren of vertegenwoordigd zijn in het agentschap.

§ 3. De door de Vlaamse regering voorgedragen leden van de raad van bestuur kunnen te allen tijde worden ontslagen door de Vlaamse regering.

De onafhankelijke bestuurders kunnen te allen tijde bij tweederde meerderheid ontslagen worden door de leden van de raad van bestuur die door de Vlaamse regering zijn aangesteld.

§ 4. De Vlaamse regering zal een organieke regeling inzake de vergoeding van bestuurders bepalen.

Op dit artikel is er een amendement dat luidt als volgt :

Amendement Nr. 60

voorgesteld door de heer Luc Van den Brande, mevrouw Mieke Van Hecke en de heren Mark Van der Poorten en Eric Van Rompuy na indiening van het verslag

Artikel 18

In § 1, eerste lid, voor de laatste zin de volgende zin toevoegen :

“Voor vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld gebeurt dit op voordracht van representatieve middenveldorganisaties, voor onafhankelijke deskundigen na een openbare oproep tot kandidaatstelling”.

De heer Van den Brande heeft het woord.

De heer Luc Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, met uw toestemming wil ik de amendementen op de artikels 17 en 18 samen toelichten. Deze amendementen zijn analoog aan die inzake de aanwezigheid van het middenveld in de raadgevende comités. We vinden dat het middenveld ook aanwezig kan en moet zijn in de raden van bestuur. Dat is in de geest van wat de regering zelf vooropstelde. We hebben alle belang bij dat dit gebeurt, op de juiste wijze en zonder een en ander in het gedrang te brengen.

Wat dat laatste betreft, ben ik het met u eens, mijnheer de minister : ieder zijn taak. We vinden dat dit beter in het ontwerp staat, vandaar ons amendement bij artikel 17. De wijze waarop, dus de voordracht, zou worden geregeld in artikel 18, paragraaf 1, lid 1.

De voorzitter : De stemming over het amendement wordt aangehouden.

Artikel 19

Als een bestuurder, rechtstreeks of onrechtstreeks, een belang van vermogensrechtelijke aard heeft dat strijdig is met een beslissing of een verrichting die tot de bevoegdheid behoort van de raad van bestuur, mag hij niet deelnemen aan de beraadslagingen van de raad van bestuur over deze verrichtingen of beslissingen, noch aan de stemming in dat verband.

Voorzitter**Artikel 20**

De bestuurders zijn verantwoordelijk voor de vervulling van de hun opgedragen taak en aansprakelijk voor de tekortkomingen in hun bestuur. Zij zijn hetzij jegens het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap, hetzij jegens derden, hoofdelijk aansprakelijk voor alle schade die het gevolg is van overtreding van dit decreet, het oprichtingsdecreet van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap en de uitvoeringsbesluiten van die decreten.

Ten aanzien van de overtredingen waaraan zij geen deel hebben gehad, worden de bestuurders van die aansprakelijkheid ontheven als hun geen schuld kan worden verweten en als zij die overtredingen hebben aangeklaagd bij de Vlaamse regering binnen een maand nadat zij er kennis van hebben gekregen.

Jaarlijks beslist de Vlaamse regering over de aan de bestuurders te verlenen kwijting, na goedkeuring van de rekeningen door het Vlaams Parlement. Deze kwijting is alleen rechtsgeldig wanneer de ware toestand van het agentschap niet wordt verborgen door enige weglating of onjuiste opgave in de rekeningen van het agentschap of in de rapportering betreffende de uitvoering van de beheersovereenkomst.

Artikel 21

§ 1. Onder voorbehoud van eventuele andere onverenigbaarheden, is het mandaat van bestuurder van een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap onverenigbaar met :

- 1° een mandaat in het Europees Parlement, de Kamer van Volksvertegenwoordigers, de Senaat, het Vlaams Parlement en de Brusselse Hoofdstedelijke Raad ;
- 2° het ambt van minister, staatssecretaris en hun kabinetsleden ;
- 3° het ambt van personeelslid van het extern verzelfstandigde agentschap, de gedelegeerd bestuurder en algemeen directeur in voorkomend geval uitgezonderd ;

§ 2. Wanneer een bestuurder de bepalingen van § 1 overtreedt, beschikt hij over een termijn van drie

maanden om de mandaten of functies die tot de onverenigbaarheid aanleiding geven, neer te leggen.

Als de bestuurder nalaat de onverenigbare mandaten of functies neer te leggen, wordt hij na afloop van de in het eerste lid bepaalde termijn van rechtswege geacht zijn mandaat in het agentschap te hebben neergelegd, zonder dat dit afbreuk doet aan de rechtsgeldigheid van de handelingen die hij inmiddels heeft gesteld of van de beraadslagingen waaraan hij inmiddels heeft deelgenomen. In zijn vervanging wordt voorzien overeenkomstig de bepalingen in artikel 18.

Artikel 22

§ 1. De raad van bestuur en de managementfunctie van een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap worden volgens een van de volgende modellen gestructureerd :

- 1° de Vlaamse regering stelt de gedelegeerd bestuurder aan die belast is met het dagelijks bestuur, evenals in voorkomend geval een algemeen directeur ;
- 2° de raad van bestuur stelt het hoofd van het agentschap aan dat belast is met het dagelijks bestuur, evenals in voorkomend geval een algemeen directeur.

§ 2. De raad van bestuur kan bevoegdheden delegeren aan de organen die hij intern opricht, alsook aan, naargelang van het geval, het hoofd of de gedelegeerd bestuurder.

ONDERAFDELING 4**Toezicht****Artikel 23**

Een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap staat onder het toezicht van de Vlaamse regering overeenkomstig de bepalingen van dit decreet.

De Vlaamse regering kan te allen tijde ter plaatse inzage nemen van de boeken, brieven, notulen en, in het algemeen, van alle documenten en geschriften van het publiekrechtelijk vormgegeven extern

Voorzitter

verzelfstandigde agentschap. Ze kan van de gedelegeerd bestuurder of van het hoofd van het agentschap en van de leden van de raad van bestuur alle ophelderingen en inlichtingen vorderen en alle verificaties laten verrichten die ze nodig acht.

ONDERAFDELING 5**Financiële bepalingen****Artikel 24**

§ 1. De publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen kunnen verplicht worden hun financiële rekeningen te hebben en hun beleggingen onder te brengen bij een door de Vlaamse regering aan te wijzen kredietinstelling.

§ 2. De Vlaamse regering wordt ertoe gemachtigd de modaliteiten van § 1 te bepalen.

§ 3. De middelen die vanuit de begroting van de Vlaamse Gemeenschap aan de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen toegekend worden, mogen gestort worden via rekeningen die hiertoe door de Vlaamse Gemeenschap bij haar financiële instelling en op haar naam geopend worden.

Artikel 25

Publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen kunnen verplicht worden de Vlaamse Gemeenschap als lasthebber aan te wijzen voor hun financieringen.

De Vlaamse regering stelt de lijst vast van de agentschappen waarvoor de Vlaamse Gemeenschap kan optreden als lasthebber bij het aangaan van leningen.

Artikel 26

Publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen kunnen door de Vlaamse regering verplicht worden verzekeringen aan te gaan bij een of meer door de Vlaamse regering aan te wijzen instellingen.

ONDERAFDELING 6**Diverse bepalingen****Artikel 27**

De publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen worden met de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest gelijkgesteld voor de toepassing van de wetten en decreten betreffende de indirecte en directe belastingen waarvoor de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest bevoegd is het toepassingsgebied te bepalen.

Artikel 28

§ 1. Op verzoek van een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap en met akkoord van de Vlaamse regering kunnen de door de Vlaamse regering aangestelde personeelsleden belast worden met het invorderen van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen in naam en voor rekening van dit agentschap.

De met invordering belaste personeelsleden zijn gemachtigd om een dwangbevel uit te vaardigen. Het dwangbevel wordt gevisieerd en uitvoerbaar verklaard door het daartoe door de Vlaamse regering aangewezen personeelslid en wordt betekend bij exploit van een gerechtsdeurwaarder.

§ 2. Onverminderd specifieke regelingen in wetten, decreten en verordeningen, zijn de in § 1 bedoelde personeelsleden gemachtigd om, mits instemming van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap in kwestie, aan de schuldenaars van onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen die bijzondere omstandigheden kunnen bewijzen, uitstel van betaling toe te staan en gedeeltelijke betalingen vooreerst op het kapitaal aan te rekenen.

De in § 1 bedoelde personeelsleden kunnen, met instemming van het betrokken publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap in kwestie, gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de schuld in intresten verlenen wanneer de schuldenaar kennelijk onvermogen is.

Voorzitter**AFDELING 4**

De privaatrechtelijk vormgegeven
extern verzelfstandigde agentschappen

Artikel 29

De privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen zijn de in artikel 11 bedoelde rechtspersonen, waarvan de rechtsvorm volledig in overeenstemming is met de dwingende bepalingen van het private vennootschaps- of verenigingsrecht.

Tot oprichting van een extern verzelfstandigd agentschap in privaatrechtelijke vorm kan pas worden overgegaan na een voorafgaande afweging van de voor- en de nadelen van externe verzelfstandiging in privaatrechtelijke vorm en als hieruit blijkt dat een externe verzelfstandiging in publiekrechtelijke vorm niet dezelfde voordelen kan bieden.

Artikel 30

De Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest kunnen een privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap oprichten of erin deelnemen, op grond van een uitdrukkelijk hiertoe door de decreetgever verstrekte machtiging. Die machtiging stelt de beleidsuitvoerende taken vast met het oog waarop die oprichting of deelname kan plaatsvinden, alsook de personeelsleden, infrastructuur en middelen die hiertoe aan de privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen ter beschikking kunnen worden gesteld.

Artikel 31

Tussen een privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap en de Vlaamse regering, die optreedt voor de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest, wordt na onderhandeling een samenwerkingsovereenkomst gesloten betreffende de samenwerking tussen de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest enerzijds en het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap anderzijds en, in voorkomend geval, betreffende de aanwending van de aan het

agentschap ter beschikking gestelde personeelsleden, middelen en infrastructuur.

De samenwerkingsovereenkomst, evenals elke verlenging, wijziging, schorsing of ontbinding ervan, wordt door de Vlaamse regering binnen dertig kalenderdagen meegedeeld aan het Vlaams Parlement.

HOOFDSTUK V

Deelname van de Vlaamse Gemeenschap
en het Vlaamse Gewest in andere rechtspersonen

Artikel 32

Met uitzondering voor de participaties in het kader van de Vlaamse publiek-private samenwerkingsprojecten, zijn de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest en de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid gemachtigd om op grond van het private vennootschaps- of verenigingsrecht, instellingen, verenigingen en ondernemingen op te richten of erin deel te nemen, voorzover het niet met een bevoegdheids-overdracht gepaard gaat.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK VI

Interne controle en interne audit

Artikel 33

De departementen, de intern verzelfstandigde agentschappen en de extern verzelfstandigde agentschappen staan in voor de interne controle van hun bedrijfsprocessen en activiteiten.

De interne controle is in het bijzonder gericht op :

- 1° het effectief en efficiënt beheer van risico's ;
- 2° de betrouwbaarheid van de financiële en beheersrapportering ;
- 3° de naleving van de regelgeving en de procedures ;

Voorzitter

4° de effectieve en efficiënte werking van de diensten ;

5° de bescherming van de activa.

Op dit artikel is er een amendement dat luidt als volgt :

Amendement Nr. 52

voorgesteld door mevrouw Hilde De Lobel
en de heer Joris Van Hauthem
na indiening van het verslag

Artikel 33

Het eerste lid vervangen door wat volgt :

“De ministeries en de verzelfstandigde agentschappen staan in voor de interne controle van hun bedrijfsprocessen en activiteiten.”.

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

Artikel 34

§ 1. De entiteit Interne Audit van de Vlaamse Gemeenschap evalueert de interne controlesystemen van de departementen, de intern verzelfstandigde agentschappen en de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen, gaat na of ze adequaat zijn en formuleert aanbevelingen tot verbetering daarvan. Zij voert daartoe financiële audits, overeenstemmingsaudits en operationele audits uit en is gemachtigd alle bedrijfsprocessen en activiteiten te onderzoeken.

De entiteit Interne Audit is tevens bevoegd voor het uitvoeren van administratieve onderzoeken bij de voormelde administratieve entiteiten.

De Vlaamse regering regelt de oprichting en de interne werking van en het toezicht op deze entiteit.

§ 2. Om haar bevoegdheid te kunnen uitoefenen, heeft de entiteit Interne Audit toegang tot alle informatie en documenten. Ze kan aan ieder personeelslid de inlichtingen vragen die ze voor de uitvoering van haar opdrachten nodig acht. Ieder personeelslid is ertoe gehouden op een volledige wijze

te antwoorden en alle relevante informatie en documenten te verstrekken.

Op dit artikel is er een amendement dat luidt als volgt :

Amendement Nr. 53

voorgesteld door mevrouw Hilde De Lobel
en de heer Joris Van Hauthem
na indiening van het verslag

Artikel 34

In § 1, eerste lid, op de derde, vierde en vijfde regel, de woorden “de departementen, de intern verzelfstandigde agentschappen en de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen” vervangen door de woorden “de ministeries en de verzelfstandigde agentschappen”.

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

HOOFDSTUK VII

Overgang van personeel, goederen, rechten en verplichtingen

Artikel 35

§ 1. De Vlaamse regering regelt de toewijzing van de personeelsleden, de goederen, de rechten en verplichtingen, van de diensten, instellingen en rechtspersonen die afhangen van de Vlaamse Gemeenschap of van het Vlaamse Gewest, aan de departementen, de intern verzelfstandigde agentschappen en de extern verzelfstandigde agentschappen, met het oog op de uitoefening van de hun toegewezen taken.

De besluiten die krachtens het eerste lid worden vastgesteld, kunnen de van kracht zijnde decretale bepalingen wijzigen, vervangen of opheffen.

§ 2. De bevoegdheid die bij § 1 aan de Vlaamse regering wordt opgedragen, vervalt op de datum van de toewijzing van het personeel, van de goederen en van de rechten en plichten.

Voorzitter

De besluiten die krachtens § 1 zijn vastgesteld, houden op uitwerking te hebben indien zij niet bij decreet bekrachtigd zijn binnen de 12 maanden na de datum van hun inwerkingtreding. De bekrachtiging werkt terug tot deze laatste datum.

Na de in het eerste lid bedoelde data kunnen de besluiten die krachtens § 1 zijn vastgesteld en bekrachtigd alleen bij decreet worden gewijzigd, vervangen of opgeheven.

HOOFDSTUK VIII

Informatieverstrekking aan het Vlaams Parlement

Op dit artikel is er een amendement dat luidt als volgt :

Amendement Nr. 54

voorgesteld door mevrouw Hilde De Lobel
en de heer Joris Van Hauthem
na indiening van het verslag

Artikel 35

In § 1, eerste lid op de vijfde, zesde, zevende en achtste regel, de woorden “de departementen, de intern verzelfstandigde agentschappen en de extern verzelfstandigde agentschappen” vervangen door de woorden “de ministeries en de verzelfstandigde agentschappen”.

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

Artikel 36

§ 1. De Vlaamse regering houdt een volledig en geactualiseerd overzicht bij van alle intern en extern verzelfstandigde agentschappen, hun beheersovereenkomsten en eventuele statuten.

De lijst van de intern en extern verzelfstandigde agentschappen wordt jaarlijks als bijlage bij het ontwerp van begrotingsdecreet aan het Vlaams Parlement toegestuurd.

§ 2. De Vlaamse regering brengt jaarlijks verslag uit aan het Vlaams Parlement over de activiteiten van de intern en extern verzelfstandigde agentschappen, over de uitvoering van de beheersovereenkomsten en over de activiteiten van de instellingen, verenigingen en ondernemingen, bedoeld in artikelen 12 en 32.

De Vlaamse regering bezorgt de rekeningen van de intern en extern verzelfstandigde agentschappen aan het Vlaams Parlement.

Op dit artikel is er een amendement dat luidt als volgt :

Amendement Nr. 55

voorgesteld door mevrouw Hilde De Lobel
en de heer Joris Van Hauthem
na indiening van het verslag

Artikel 36

Aan § 1, tweede lid, in fine, toevoegen :

“Bij de lijst van de verzelfstandigde agentschappen worden de actuele beheersovereenkomsten gevoegd en de criteria die verklaren waarom het agentschap een intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid is of een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap.”.

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

HOOFDSTUK IX

Opheffingsbepalingen en overgangsmaatregelen

Artikel 37

De volgende regelingen worden opgeheven voor de rechtspersonen die afhangen van de Vlaamse Gemeenschap of van het Vlaamse Gewest :

1° hoofdstuk II van de wet van 20 februari 1990 betreffende het personeel van de overheidsbesturen en van sommige instellingen van openbaar nut ;

Voorzitter

- 2° titel II en hoofdstuk 3 van titel III van het decreet van 12 december 1990 betreffende het bestuurlijk beleid ;
- 3° de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut, wat betreft de aangelegenheden geregeld in dit decreet ;
- 4° artikel 11 van het decreet van 20 december 1996 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1997 ;
- 5° artikelen 9 en 10 van het decreet van 16 december 1997 houdende bepaling inzake kas-, schuld- en waarborgbeheer van de Vlaamse Gemeenschap ;
- 6° artikelen 25 tot 28 van het decreet van 8 december 2000 houdende diverse bepalingen.

– *Aangenomen.*

Artikel 38

Voor de diensten, instellingen en rechtspersonen die afhangen van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest en bestaan op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet, blijven de bepalingen die hun rechtspositie regelen van toepassing tot op het moment dat hun organieke regelgeving aangepast is aan de bepalingen van dit decreet.

– *Aangenomen.*

Artikel 39

§ 1. In de departementen, de intern verzelfstandigde agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid, de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid en de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen wordt de dagelijkse leiding uitgeoefend door de houders van een managementfunctie van N-niveau, onverminderd artikel 6, § 3.

In voorkomend geval oefenen de houders van een projectleiderfunctie van N-niveau de dagelijkse leiding uit over het project waarmee zij zijn belast.

De houders van een management- of projectleiderfunctie en de algemeen directeur worden aangeduid overeenkomstig de reglementaire bepalingen betreffende de aanduiding en uitoefening van de management- en projectleiderfunctie van N-niveau en de functie van algemeen directeur binnen de Vlaamse overheid.

§ 2. In afwijking van § 1 worden de management- en projectleiderfuncties van N-niveau, bij de eerste bezetting, ingevuld via herplaatsing van de leidinggevendenden die benoemd zijn of benoemd zijn geweest in een graad van rang A4 of A3 of een contractuele betrekking bekleden waaraan tenminste een salarisschaal van rang A4 of A3 gekoppeld is, in één van de in § 1 vermelde entiteiten of hun rechtsvoorganger.

§ 3. In afwijking van § 1 wordt in voorkomend geval de functie van algemeen directeur bij de eerste bezetting ingevuld via herplaatsing van de leidinggevendenden die een graad bekleden van rang A2L.

§ 4. De Vlaamse regering of de raad van bestuur, voor de extern verzelfstandigde agentschappen die krachtens hun oprichtingsdecreet zelf het hoofd van het agentschap aanstellen, voert de herplaatsing uit en stelt de in § 2 vermelde leidinggevendenden aan in een mandaatfunctie en de in § 3 vermelde leidinggevendenden in de functie van algemeen directeur.

– *Aangenomen.*

Artikel 40

De leidinggevendenden die benoemd zijn of benoemd zijn geweest in een graad van rang A4 of A3 of een graad bekleden van rang A2L, en die naar aanleiding van de eerste bezetting van de management- en projectleiderfuncties van N-niveau of van de functie van algemeen directeur in de in artikel 39, § 1 bedoelde entiteiten niet worden aangewezen respectievelijk in een mandaat of in de functie van algemeen directeur, genieten een van volgende regelingen :

- 1° zij krijgen door de Vlaamse regering, na overleg, een gelijkwaardige en passende functie aangeboden binnen de diensten van de Vlaamse overheid ; zij behouden hun graad ten persoonlijke titel en behouden het voordeel van de salarisschaal verbonden aan hun graad ;
- 2° zij krijgen door de Vlaamse regering, na overleg, een billijke bilateraal onderhandelde rege-

Voorzitter

ling aangeboden tot beëindiging van hun arbeidsrelatie.

De leidinggevendenden die een contractuele betrekking bekleden waaraan tenminste een salarisschaal van rang A4 of A3 is gekoppeld, genieten enkel de sub 2° vermelde regeling.

– *Aangenomen.*

Artikel 41

Na toepassing van de herplaatsingen vermeld in artikel 39, §§ 2 en 3, worden de resterende vacante management- en projectleidersfuncties van N-niveau bij voorrang ingevuld via herplaatsing van de leidinggevendenden die een graad bekleden van rang A2L, nadat zij hiervoor werden gescreend.

– *Aangenomen.*

Er is een amendement tot invoeging van een nieuw artikel 42 dat luidt als volgt :

Amendmeent Nr. 61

voorgesteld door de heer Luc Van den Brande,
mevrouw Mieke Van Hecke en de heren
Mark Van der Poorten en Eric Van Rompuy
na indiening van het verslag

Artikel 42 (nieuw)

Een artikel 42 invoegen, dat luidt als volgt :

“Artikel 42

Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2006.”.

De heer Van den Brande heeft het woord.

De heer Luc Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, we vinden het positief dat het comptabiliteitsdecreet, zoals aangegeven in de tijdstabel, op 1 januari 2006 in werking treedt. Het lijkt ons daarom heel logisch dat dit ontwerp van kaderdecreet Bestuurlijk Beleid ook op 1 januari 2006 in werking zou treden.

Zoals ik reeds in de commissie zei, is het onjuist dat de rechtsbasis van dit kaderdecreet nodig is om te kunnen komen tot oprichtingsdecreten voor de 37 betrokken instellingen. Dat is perfect technisch op te lossen door in elk van deze oprichtingsdecreten in een basisartikel te zetten wat de rechtsgrond is. Dat moet wel 37 maal gebeuren, maar het gaat maar over één artikel. Dat is geen argument.

Ik zou er nog kunnen inkomen dat we formeel ergens moeten beginnen, en dat het decreet beter bestuurlijk beleid op 1 januari 2004 in werking moet treden om ons toe te laten de rest te doen. Daar kan echter een andere technische oplossing voor worden gevonden, die het grote voordeel zou hebben dat duidelijk wordt dat het verdere proces stapsgewijze wordt ingevuld. Het zou, zo al niet een bekroning, dan toch een sluitstuk zijn, verankerd in het geheel van het decreet. Het amendement tot invoeging van een artikel 42 kan bijdragen tot die samenhang.

De voorzitter : De stemming over het amendement wordt aangehouden

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

VOORSTEL VAN DECREET van de heren Eddy Schuermans, Johan De Roo en Bart De Smet houdende wijziging van het Elektriciteitsdecreet van 17 juli 2000, wat de openbare verlichting betreft – 1652 (2002-2003) – Nrs. 1 tot 7

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het voorstel van decreet van de heren Schuermans, De Roo en De Smet houdende wijziging van het Elektriciteitsdecreet van 17 juli 2000, wat de openbare verlichting betreft.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Van Nieuwenborgh, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh, verslaggever (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de commissie voor

Van Nieuwenborgh

Openbare Werken, Mobiliteit en Energie besprak het voorstel van decreet van de heren Schuermans, De Roo en De Smet houdende de wijziging van het elektriciteitsdecreet van 17 juli 2000 wat de openbare verlichting betreft, op 3 en 17 juni 2003. Het voorstel werd in de commissie verworpen.

De heer Schuermans heeft de voorzitter van het Vlaams Parlement op 1 juli schriftelijk verzocht het verworpen voorstel van decreet op de agenda van de plenaire vergadering te zetten. De plenaire vergadering heeft op 2 juli 2003 het verworpen voorstel van decreet opnieuw verwezen naar de commissie, om daar bij voorrang opnieuw te worden besproken. De commissie heeft er op maandag 7 juli een nieuwe bespreking aan gewijd, en bij volstrekte meerderheid beslist dat van deze nieuwe bespreking een mondeling verslag aan de plenaire vergadering zou worden uitgebracht.

– *De heer Norbert De Batselier, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

De basis van deze nieuwe bespreking is een amendement dat door de indieners van het voorstel van decreet is ingediend op 3 juli 2003. Dit amendement nummer 1, dat door de heer Schuermans is toegelicht, strekt ertoe de openbare verlichting als openbare dienstverplichting toe te wijzen aan de netbeheerder in plaats van aan de leverancier.

De heer Schuermans verduidelijkt dat de lokale besturen ook in de toekomst, na de liberalisering van de energiemarkt, de kans moeten hebben elektriciteit aan te kopen tegen een gunsttarief om objectieve veiligheid te kunnen garanderen. Hij benadrukt daarbij dat zijn fractie enkel vraagt om de bestending van een bestaande maatregel. Hij beoogt niet het inkomensverlies van de gemeenten, door het verlies van dividenden, te compenseren door het zoeken van een nieuwe bron van inkomsten.

In het oorspronkelijk voorstel van decreet was er sprake van een verplichting in hoofde van de leverancier. In het ingediende amendement wordt de openbare dienstverplichting ingevolge opmerkingen van de minister toegewezen aan de netbeheerder.

De heer De Roo benadrukt dat de kosten van de openbare verlichting in de toekomst in Vlaanderen duidelijk hoger zullen liggen dan in Wallonië en in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Hij verwijst terzake onder meer naar de regeling in het Brus-

sels Hoofdstedelijk Gewest waarin de verplichtingen zijn opgenomen die de distributienetbeheerder op zich moet nemen.

Het gaat over de constructie, de vernieuwing, de bevoorrading en het onderhoud van de installaties van de openbare verlichting. De totale kostprijs van de openbare verlichting van de Vlaamse intercommunales uit de gemengde sector beloopt zo'n 27 miljoen euro. Het gevolg van het niet inschrijven van die openbare verlichting als openbare dienstverplichting heeft ernstige financiële gevolgen. Voor een gemeente als Maldegem, met 22.000 inwoners, bedraagt de meerkost op jaarbasis 4 miljoen Belgische frank.

De heer Tobback licht het amendement toe dat hijzelf en de heren Vermeiren en Glorieux hebben ingediend. Met dat amendement willen ze enkel de exploitatie van openbare verlichting als openbare dienstverplichting beschouwen. De exploitatiekosten bedragen immers niet zo veel minder dan de verbruikskosten, wat het financieel verlies voor de gemeenten voor een groot stuk goedmaakt.

Een goedkeuring van het CD&V-amendement betekent in eerste instantie een stijging van de kilowattuurprijs. Daarnaast is het een verkapte belasting omdat hiermee openbare verlichting – niet alleen voor veiligheid maar ook de verlichting van voetbalpleinen en eigen initiatieven van de gemeenten – gefinancierd wordt.

De heer Tobback is gekant tegen een algemene belasting op elektriciteit voor iedereen, door het verhalen van de kost op iedere burger via de verhoging van de kilowattuurprijs. Sociale veiligheid moet via andere, transparantere technieken worden betoelaagd.

De heer Schuermans ontkent dat het CD&V-amendement een minder doorzichtige prijsvorming geeft. Elke openbare dienstverplichting heeft bovendien een effect op de prijs. Hij benadrukt nogmaals dat het CD&V-amendement geen gratis stroom vraagt voor de gemeenten. Er is enkel sprake van het bestendigen van de gunsttarieven. Hij besluit dat het amendement van de meerderheid goed bedoeld is maar tekortschiet.

Mevrouw De Maght vraagt verduidelijking over het begrip 'exploitatie van openbare verlichting'. Gaat het alleen over het leveren van lampen en palen aan een gunsttarief of ook over het leveren van elektriciteit en de aankoop van verkeerspalen aan goedkope tarieven? De kernvraag is of onder 'de exploitatie van openbare verlichting' als open-

Van Nieuwenborgh

baredienstverplichting zowel elektriciteit valt als investeringen. Zij is van oordeel dat beide elementen daaronder ressorteren.

De heer Vermeiren schetst de situatie van vandaag. De investeringen gebeuren momenteel door intercommunales met aftrek van dividenden eigen aan de gemeenten. Het voordeel is dat er geen BTW wordt aangerekend.

De heer Tobback bevestigt de visie van de heer Vermeiren en spreekt van een verdoken energieheffing. Uiteindelijk haalt de intercommunale haar inkomsten bij de gebruiker. De kleine gebruikers – de gezinnen – betalen dus het meest. De heer Tobback pleit voor zo veel mogelijk transparantie in tarieven en prijzen. Hij is van oordeel dat het voorliggende decreet geen oplossing biedt voor de veiligheidsproblematiek. Dit probleem moet niet worden opgelost via de elektriciteitsrekening van de gezinnen, maar door de federale overheid die beloftes heeft gedaan om het verlies aan dividenden te compenseren.

De heer De Roo herhaalt dat iedereen wacht op de Elia-gelden en de beloften van de programmawet van december 2002. Hij wijst erop dat er momenteel reeds een omvangrijk pakket aan openbaredienstverplichtingen bestaat : de verdeling van gratis stroom, de federale maatregelen via het fonds-Vande Lanotte en de budgetmeter. De 27 miljoen euro die CD&V thans voorstelt, gelden echter voor iedereen. Hij herhaalt zijn voorstel om de ordonnantie die het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft goedgekeurd, over te nemen.

De heer Van Melkebeke, kabinetschef van minister Bossuyt, licht toe dat in Wallonië decretaal is voorzien dat de netbeheerders aan de gemeenten een voorstel doen over het onderhoud van de openbare verlichting tegen kostprijs. In Brussel zit men in een patsituatie. Er is inderdaad een ordonnantie goedgekeurd, maar de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas, de CREG, heeft geweigerd om toe te laten die kosten door te rekenen in de kilowattuurprijs, zodat men in Brussel ook in een analoog systeem zoals in Wallonië komt.

Niets belet de netbeheerder een offerte te laten organiseren voor de investeringen en de elektriciteit, zodanig dat via schaalvergroting een interessante formule mogelijk is. Uiteindelijk is de hamvraag in welke mate de kost kan worden doorgerekend in de elektriciteitsprijs : vandaar het tussenvoorstel

van het meerderheidsamendement om enkel de exploitatie van de openbare verlichting in rekening te brengen.

Mevrouw Demeester concludeert dat ofwel de gemeenten dit betalen, ofwel het wordt doorgerekend in de elektriciteitsprijs. De zogenaamde prijsverlaging van de liberalisering wordt dus door de gemeenten betaald.

De heer Tobback verklaart dat hij voorstander van een energieheffing is, maar dat dit voorstel van decreet de openbare verlichting wil doen betalen via een verkapte belasting.

De heer Vermeiren concludeert dat iedereen vragen heeft over de kostprijs voor de gemeenten van de liberalisering van de energiemarkt. Hij heeft het gevoel dat eenieder de schade wenst te beperken en de openbare verlichting wil vrijwaren.

Er is het probleem van de investeringen : er is een directe correlatie tussen dividenden en investeringen. De federale overheid heeft hier een zware verantwoordelijkheid en moet duidelijkheid geven over het niet invullen van de BTW op vlak van de diensten van de intercommunales naar de gemeenten.

Verder wensen de gemeenten de garantie dat men het vroegere tarief dat zij genoten voor openbare verlichting, kunnen behouden. De vraag rijst hoe men decretaal die *ristorno* kan bedingen ten aanzien van de intercommunales.

De kabinetschef verduidelijkt dat ingrijpen op tarieven, zoals CD&V voorstelt, een federale bevoegdheid is. De heer Schuermans verklaart dat decretaal werd vastgelegd dat de gratis stroom een openbaredienstverplichting is. Het Vlaams Parlement kan stellen dat dit voor openbare verlichting ook het geval is.

De kabinetschef verduidelijkt dat het doorrekenen van de kostprijs in de elektriciteitsprijs, een zaak is voor de CREG. Dat geldt dus ook voor de maatregel van gratis stroom. Deze maatregelen moeten ter goedkeuring aan de CREG worden voorgelegd.

Met de Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt, de VREG, werd al overlegd wat het pakket openbare verlichting kan omvatten, namelijk straatverlichting en verkeerslichten in de ruime zin van het woord. Verder werd gepraat over wat het begrip onderhoud dekt, namelijk vervanging en schilderen van palen en dergelijke.

Van Nieuwenborgh

De heer De Roo dient een nieuw amendement in waarbij wordt voorgesteld de exploitatie en bevoorrading van de openbare verlichting te beschouwen als openbardienstverplichting. De indieners van dit amendement verklaren daarop dat zij hun vroeger amendement nummer 1 intrekken. Het nieuwe amendement nummer 3, uitgaande van de CD&V-fractie, beoogt het distributienetbeheerstarief, dat een intercommunale moet betalen aan de producent, te behouden voor de gemeenten voor wat openbare verlichting betreft.

De heer Schuermans vult aan dat het aanduiden van elementen als exploitatie en bevoorrading van openbare verlichting als openbardienstverplichting geen uitspraak doet over wie met deze opdracht wordt belast, maar wel dat de opdracht tegen betere voorwaarden moet gebeuren. Het amendement moet in de context van het elektriciteitsdecreet van juli 2000 worden gelezen.

Dit amendement en voorstel van decreet creëren enkel decretaal de mogelijkheid om de netbeheerders verplichtingen op te leggen. Het is de regering die concreet moet bepalen hoe deze verplichtingen moeten worden ingevuld. De kostprijs zal het voorwerp zijn van een regeringsbeslissing en zal worden bepaald in overleg met de regulator.

De heer Tobback is van oordeel dat het amendement van CD&V op het vlak van de bevoorrading een lege doos is. Alleen het punt van exploitatie is een duidelijk strak gegeven en vormt een door de regering eenvoudig te bepalen deel van de prijs.

De kabinetschef van de minister wijst erop dat het amendement van CD&V impliceert dat de Vlaamse regering een tarief zal bepalen. De Raad van State heeft aanvaard dat de Vlaamse regering een 'gratismaatregel' kan nemen omdat dit geen tariefmaatregel, maar een sociale maatregel is. De Vlaamse regering kan echter niet aan prijszetting doen, want dan neemt ze een tariefmaatregel.

De heer Tobback benadrukt dat noch het Vlaams Parlement noch de Vlaamse regering bevoegd zijn voor het vaststellen van tarieven. De Vlaamse overheid kan dus niet bepalen dat gemeenten kortingen kunnen krijgen. Dat staat haaks op de principes van de liberalisering van de elektriciteitsmarkt. Hij is bereid om de zaken te regelen waarvoor dit parlement en de Vlaamse regering wel rechtstreeks bevoegd zijn : het aspect exploitatie.

Het amendement nummer 3, uitgaande van CD&V, wordt verworpen met 8 stemmen tegen 5. Het amendement nummer 2, uitgaande van de meerderheid, dat artikel 2 van het voorstel vervangt, wordt aangenomen met 8 stemmen bij 5 onthoudingen. Het artikel 3 en het geamendeerde voorstel van decreet worden unaniem met 13 stemmen aangenomen. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik dank de verslaggever voor de volledigheid en de goede nuancering van de diverse betogen. Ik wil geen misbruik maken van mijn spreekrecht om mijn betoog van vorige week te herhalen. Ik wil enkel opmerken dat de nieuwe bespreking van belang is geweest. In tegenstelling tot vorige week, aanvaarden we nu een en ander als een openbardienstverplichting. We vinden echter dat ook de bevoorrading deel zou moeten uitmaken van de openbardienstverplichting. Ik heb dit uitgebreid gemotiveerd en ik had de indruk dat de heer Vermeiren me een gunstig oor heeft geleend – we zullen straks vernemen of dit echt het geval is.

Ik houd het amendement in elk geval aan. Ik hoop dat iedereen begrijpt dat ons voorstel neerkomt op een uitermate sociale maatregel die zonder enige discussie kan worden aanvaard door de regulator. Niets is meer sociaal dan ervoor te zorgen dat mensen zich om objectieve redenen – maar ook om subjectieve – veilig voelen in hun gemeente. De opdracht die de gemeente terzake heeft, werd ingeschreven, maar de gevolgen ervan werden nog niet helemaal vastgesteld. We proberen u te overtuigen.

De voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, toen we vorige week, op 2 juli, op initiatief van de voorzitter beslisten om het amendement van de heer Schuermans terug naar de commissie te sturen, hebben we een goede beslissing genomen.

Het uitvoerige en uitstekende verslag van mevrouw Van Nieuwenborgh bewijst dat we het probleem allemaal onderkennen. Het feit dat we het voorstel van decreet vorige week terug naar de commissie hebben verwezen, bewijst dat we niet blind en doof zijn voor de indieners van het amendement en het oorspronkelijke voorstel van decreet.

Vermeiren

Anderzijds mogen we de doelstellingen van de liberalisering van de energiemarkt niet uit het oog verliezen. Het amendement van CD&V houdt hiermee onvoldoende rekening. De openbare verlichting als openbardienstverplichting catalogiseren, zou leiden tot een minder doorzichtige prijsvorming en tot een stijging van de kilowattuurprijs. Het zou met andere woorden een verkapte belastingverhoging zijn. Ook de prikkel tot rationeel energieverbruik zou te zeer worden beperkt.

Om al deze redenen hebben de meerderheidsfracties een nieuw amendement ingediend. Enerzijds houdt het rekening met de problematiek van de lokale besturen die voorzien in openbare verlichting, en anderzijds willen we geen te sterke stijging van de kilowattuurprijs veroorzaken.

Tot slot hebben we er met de libellering van het amendement rekening mee gehouden dat ook de CREG haar zeg moet doen. Regelgeving die neerkomt op een tariefmaatregel waarbij de Vlaamse regering de prijs zou moeten vastleggen, dreigt op verzet van de CREG te stuiten, of men dit nu graag heeft of niet.

Er is natuurlijk meer dan alleen de kwestie van de openbare verlichting die al of niet als openbardienstverplichting in het elektriciteitsdecreet moet worden opgenomen. De beslissing om in Vlaanderen versneld werk te maken van de liberalisering van de energiemarkt, heeft onmiskenbaar ernstige gevolgen voor de financiën van de Vlaamse lokale besturen. Bij deze dringen we er dan ook op aan dat de Vlaamse regering al haar mogelijkheden aanwendt om erop toe te zien dat de engagementen die ten aanzien van de lokale besturen zijn aangegaan, ook daadwerkelijk worden gehonoreerd. Dit lijkt ons immers een belangrijk instrument om de gevolgen van de vrijgemaakte energiemarkt voor de steden en gemeenten enigszins te compenseren.

Ik wil tot slot citeren uit de nagelnieuwe regeringsverklaring die aan de partij-instanties wordt voorgelegd. Op bladzijde 13 lees ik : ‘Teneinde de inkomsten van de gemeenten veilig te stellen, zal in overleg met de gewesten een oplossing worden uitgewerkt om uitvoering te geven aan het artikel 431 van de wet van 24 december 2002.’ Ik ben er dan ook van overtuigd dat voor uw en onze bekommernis snel een oplossing zal komen. Dit is een voorbeeld van degelijk parlementair werk. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, er is sinds vorige week, toen dit voorstel van decreet ter stemming voorlag – om het te laten wegstemmen door de meerderheid – iets veranderd. Door de bespreking in de commissie zijn we gekomen tot een voorstel van decreet dat door een meerderheid wordt gesteund. We kunnen ons daar alleen maar over verheugen.

Ik wil de verslaggever danken voor haar inbreng. Dergelijke duidelijke verslaggeving komt hier te weinig voor.

De plaatsing en het onderhoud van de verlichtingspalen, de armaturen en lampen is een taak van de distributienetbeheerder in opdracht van de gemeente. De gemeente is lid van een intercommunale, en het is de intercommunale die dat organiseert en regelt. Daar zijn inderdaad uitzonderingen op, want privé-aanvragen vallen niet binnen de openbardienstverplichting. De grote massa wordt echter onderhouden door de distributienetbeheerder.

De exploitatie van de openbare verlichting gaat in die richting. We hadden daar de bevoorrading willen aan toevoegen, omdat er een groot verschil is tussen vroeger en nu, na de liberalisering. Vroeger genoten de gemeenten gunsttarieven voor hun bevoorrading. Die dreigen door de liberalisering weg te vallen, tenzij we bevoorrading van openbare verlichting ook beschouwen als een openbardienstverplichting. Dat moet dan gebeuren via de intercommunale die uiteraard de correcte prijs zal mogen doorrekenen aan de gemeente die op haar grondgebied gebruikmaakt van openbare verlichting. We dachten dat dit bij uitstek een element was van openbare dienst en algemeen belang, namelijk dat we waar ook in Vlaanderen zorgen voor openbare verlichting ten behoeve van de mensen en de veiligheid.

Mijnheer Tobback, u argumenteerde in de commissie dat dit zou leiden tot een verhoging van de kilowattuurprijs met een aantal centiemmen. Dat is natuurlijk juist, maar ik stel vast dat u de kilowattuurprijs vroeger wel hebt verhoogd om redenen van algemeen belang. De gratis stroom ter waarde van 70 miljoen euro heeft de kilowattuurprijs met 15 centiem verhoogd. De federale maatregelen, namelijk inlichtingen over energie, het lokaal adviescomité, het fonds-Vande Lanotte, enzovoort, hebben aan de Vlaamse intercommunales 25 miljoen euro gekost. De instelling van de budgetmeter voor degenen die hun energiefactuur moeilijk kunnen be-

De Roo

talen, heeft de prijs verhoogd met 21 miljoen euro. Dat betekent voor een aantal categorieën een prijsverhoging, wat betekent dat er een akkoord bestond. Indien u die maatregelen niet had genomen, was de prijs lager gebleven.

Waarom moeten de gemeenten altijd de dupe zijn van eender welke operatie ? Waarom moeten ze altijd een stap achteruit zetten ? We vragen dat de totale kostprijs voor de openbare verlichting kan worden gedragen door de intercommunales en dat ze aan de gemeenten wordt doorverrekend aan de basisprijs omdat het gaat om openbare dienstverlening.

De kostprijs van dit alles is 27 miljoen euro. Dat is ongeveer dezelfde prijs als het plaatsen van de budgetmeters. Voor de andere zaken wordt die opmerking niet gemaakt. De kilowattuurprijs zal met enkele centen stijgen.

Al deze maatregelen zullen uiteindelijk door iemand moeten worden betaald. Op dit moment zijn dat de zuivere of gemengde intercommunales. Ze wegen uiteindelijk ook op het dividend dat de gemeenten krijgen. Nu wordt daar de bevoorrading voor de openbare verlichting uitgehaald. Dat is ook de reden waarom we opnieuw een amendement zullen indienen.

Op dit moment bestaat in Wallonië al een maatregel in die zin. Ook de ordonnantie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 19 juli 2001 werd aangehouden. Ze vallen nog altijd niet onder de regels van de geliberaliseerde markt. Ze hebben duidelijk gesteld dat het niet enkel gaat om de constructie, onderhoud en vernieuwing van de installatie van de openbare verlichting, maar ook over de bevoorrading van de elektriciteitsinstallatie.

We gaan zelfs niet zo ver dat we die regel ook voor openbare gebouwen willen invoeren. Voor mijn part mag een en ander worden beperkt tot openbare verlichting zodat er geen misbruiken ontstaan. Ik stel wel vast dat in de Brusselse regio beide wel zijn opgenomen. Niet alleen door de verschillende timing van de ingangsdatum van de liberalisering zullen de gemeenten in Vlaanderen meer moeten betalen dan in Brussel en Wallonië, we hebben in het Vlaams Parlement zelfs niet de moed om de-

zelfde maatregelen te nemen als in de twee andere gewesten om de belangen van de gemeenten maximaal te vrijwaren.

Ik heb de rekening laten maken voor mijn gemeente. Zelfs als het amendement wordt goedgekeurd, moeten we van het ene jaar op het andere enkel en alleen voor de openbare verlichting ongeveer 4 miljoen frank meer betalen. In grotere gemeenten en steden zal dat nog meer zijn. Dat is ook de reden waarom we ons amendement handhaven. We willen dat er niet enkel over exploitatie wordt gesproken, maar ook over bevoorrading. (*Applaus bij CD&V*)

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van decreet van de heren Schuermans, De Roo en De Smet houdende wijziging van het Elektriciteitsdecreet van 17 juli 2000, wat de openbare verlichting betreft.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

– *Aangenomen.*

Artikel 2

Aan artikel 19, 1°, van het Elektriciteitsdecreet van 17 juli 2000 wordt een j) toegevoegd, die luidt als volgt :

"j) de exploitatie van openbare verlichting".

Op dit artikel is er een amendement dat luidt als volgt :

Voorzitter**Amendement Nr. 4**

voorgesteld door de heren Eddy Schuermans,
Johan De Roo en Bart De Smet
na indiening van het verslag

Artikel 2

Dit artikel vervangen door wat volgt :

“Artikel 2

Aan artikel 19, 1°, van het Elektriciteitsdecreet van 17 juli 2000 wordt een j) toegevoegd, die luidt als volgt :

“j) de exploitatie en bevoorrading van de openbare verlichting”.

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

Artikel 3

Dit decreet treedt in werking op 1 juli 2003.

– *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet houden.

MOTIE VAN ORDE**Voorstel tot aanvulling van de agenda**

De voorzitter : Met toepassing van artikel 46 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer De Roo bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Mijnheer de voorzitter, in het kader van de sociale tarieven heb ik vorige week in de commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken een interpellatie gehouden over de liberalisering van de elektriciteits- en gasmarkt.

In een met redenen omklede motie die ik in die commissie heb ingediend, vraag ik de Vlaamse regering alles te ondernemen om de consument duidelijke en overzichtelijke informatie te bezorgen over de tarieven. Ik vraag ook om alles te ondernemen om het liberaliseringsproces zo te sturen dat de energieleveranciers een prijsdaling kunnen aanbieden. Bovendien is het mijn wens dat de Vlaamse regering onverwijld alle middelen waarover ze beschikt zou gebruiken om de federale regering aan te sporen om haar engagement in verband met het behoud van de sociale tarieven na te leven.

Ik stel dan ook voor dat we de met redenen omklede motie van de heer De Roo tot besluit van de op 1 juli 2003 door de heer De Roo in commissie gehouden interpellatie tot de heer Bossuyt, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie, over de liberalisering van de elektriciteits- en gasmarkt op 1 juli 2003 (Stuk 1788) nog aan de agenda toevoegen, omdat we er anders pas in september over kunnen stemmen. De motie sluit aan bij de problematiek.

De voorzitter : Is het parlement het eens met dit voorstel tot aanvulling van de agenda ? (*Instemming*)

Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen om 14.15 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 12.54 uur.*